

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Διεύθυνση Η — Διασφάλιση και έλεγχος
Η Διευθύντρια (Εκτελών χρέη Διευθυντή)

Βρυξέλλες
agri.h.3(2026)9558643

Τα στοιχεία αναφοράς που πρέπει
να χρησιμοποιηθούν σε περίπτωση
απάντησης στην παρούσα επιστολή
είναι:

LACS2/2026/006/GR/RLF

Θέμα: Διαδικασία συμμόρφωσης σύμφωνα με το άρθρο 55 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Έλεγχοι από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 49 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Έρευνα αριθ. LACS2/2026/006/GR σχετικά με τα είδη παρεμβάσεων του ΕΓΤΕ ΟΣΔΕ και του ΕΓΤΑΑ ΟΣΔΕ και την αιρεσιμότητα σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΕ) 2021/2115 και (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Είδη παρεμβάσεων και συστημάτων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 και 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Ελεγκτικές εργασίες του οργανισμού πιστοποίησης δυνάμει του άρθρου 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των άρθρων 5 έως 7 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/128 της Επιτροπής

Έλεγχοι της Επιτροπής στα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 116 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδας στην
Ευρωπαϊκή Ένωση
κ. Αικατερίνη Τσακούμη

ΑΑΔΕ — Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων
Εσόδων, Γενική Διεύθυνση Ελέγχων,
Ενισχύσεων και Πληρωμών
κ. Κασύνη Χαραλαμπία, πρόεδρο

Υπουργείο Οικονομικών
Ειδική Γραμματεία της Επιτροπής
Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ)
κ. Μαρία Μαργιώλη, προϊσταμένη
πιστοποίησης

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και
Οικονομικών
κ. Χάρη Τσαβδάρη, διευθυντή του ιδιαίτερου
γραφείου του υπουργού

Κοινοποίηση κατ'εφαρμογή του άρθρου 37 παράγραφος 2 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/128

Αξιότιμη κυρία, Αξιότιμε κύριε,

Σας επισυνάπτουμε στο παράρτημα τις διαπιστώσεις μας και τα αιτήματα παροχής πρόσθετων πληροφοριών που προέκυψαν από την προαναφερόμενη έρευνα για τα έτη υποβολής αιτήσεων από το 2025 και έπειτα, η οποία διενεργήθηκε από τις 1.7.2026 έως τις 10.7.2026. Οι διαπιστώσεις καλύπτουν επίσης τα ζητήματα που αφορούν τα δικαιώματα ενίσχυσης για τα έτη υποβολής αιτήσεων 2023 και έπειτα, όπως κοινοποιήθηκαν με την επιστολή CL-75406 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ).

Η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔ AGRI) διατυπώνει την άποψη ότι η υλοποίηση των παρεμβάσεων του ΕΓΤΕ ΟΣΔΕ και του ΕΓΤΑΑ ΟΣΔΕ ενδέχεται να μη συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του ενωσιακού δικαίου, ιδίως με το άρθρο 59 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, καθώς και με πρόσθετες νομικές απαιτήσεις που ορίζονται στο παράρτημα, και ότι μπορεί να είναι αναγκαία τα διορθωτικά μέτρα που ορίζονται στο παράρτημα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις εν λόγω απαιτήσεις.

Υπό αυτές τις συνθήκες, η ΓΔ AGRI εξετάζει το ενδεχόμενο να προτείνει τον αποκλεισμό από τη χρηματοδότηση της ΕΕ τμήματος των δαπανών που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με το άρθρο 55 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116.

Επισημαίνεται ότι θα υπάρξει χωριστή κοινοποίηση για τις δαπάνες στο πλαίσιο του μέτρου 11 (Βιολογική γεωργία) του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης 2014-2022.

Σύμφωνα με το άρθρο 55 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 και το άρθρο 15 παράγραφος 1 του κατ'εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2022/127, η Επιτροπή υποχρεούται να εκτιμά τα ποσά που πρέπει να αποκλειστούν με βάση τη σοβαρότητα των διαπιστούμενων ελλείψεων και να διασφαλίζει ότι τα εν λόγω ποσά αντιστοιχούν όσο το δυνατόν περισσότερο στην πραγματική οικονομική ζημία ή στον κίνδυνο για τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Γι' αυτόν τον σκοπό, όσον αφορά τις κατ'αποκοπή διορθώσεις, οι αρχές της χώρας σας καλούνται να εκτιμήσουν την οικονομική ζημία σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 5 του κατ'εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2022/127 είτε με υπολογισμό είτε με παρεκβολή, όπως περιγράφεται λεπτομερέστερα στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων στο πλαίσιο των διαδικασιών εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση και δημοσιονομικής εκκαθάρισης των λογαριασμών [C(2024)6651 της 30.9.2024 ⁽¹⁾]. Ο οργανισμός πιστοποίησης θα πρέπει να επιβεβαιώνει την εκτίμηση του κινδύνου για τα Ταμεία την οποία υποβάλλουν οι αρχές των κρατών μελών.

Οι πληροφορίες που υποβάλλονται μετά την επίσημη ανακοίνωση της Επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 37 παράγραφος 3 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/128 μπορούν να ληφθούν υπόψη μόνο κατ'εξαίρεση, με την επιφύλαξη της τήρησης του άρθρου 37 παράγραφος 6 του εν λόγω κανονισμού.

⁽¹⁾ ΕΕ C, C/2024/5991, 3.10.2024.

Όταν δεν υπάρχει ποσοτικός προσδιορισμός από τις αρχές της χώρας σας ή διαπιστώνεται ότι αυτός δεν συμμορφώνεται με το άρθρο 55 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 και το άρθρο 15 παράγραφος 1 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2022/127, η ΓΔ ΑGR1 προβαίνει σε ποσοτικό προσδιορισμό του κινδύνου με βάση τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στο τέλος της διαδικασίας αντιπαράθεσης ή μέσω της εφαρμογής κατ' αποκοπή διόρθωσης σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφοι 2 και 3 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2022/127.

Οι διαπιστώσεις της ΓΔ ΑGR1 αφορούν πιθανές σοβαρές ελλείψεις ⁽²⁾ λόγω μη συμμόρφωσης στον σχεδιασμό / στην εφαρμογή (κατηγορία 1 πιθανών σοβαρών ελλείψεων) και στην ορθή λειτουργία (κατηγορία 2 πιθανών σοβαρών ελλείψεων) των συστημάτων διακυβέρνησης. Οι παρατηρήσεις της ΓΔ ΑGR1 σχετικά με το σύστημα ελέγχου της βιολογικής παραγωγής για την πιστοποίηση της βιολογικής γεωργίας πρέπει να συνδεθούν με τις πιθανές σοβαρές ελλείψεις, υπό την έννοια ότι η απουσία διασφάλισης σχετικά με την πιστοποίηση της βιολογικής γεωργίας μπορεί επίσης να θεωρηθεί κίνδυνος για τα Ταμεία όσον αφορά τις παρεμβάσεις της ΚΓΠ στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ, για τις οποίες η πιστοποίηση της βιολογικής παραγωγής αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση.

Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με το επίπεδο των προτεινόμενων κατ' αποκοπή διορθώσεων και το πεδίο εφαρμογής παρέχονται στο σημείο 4 του παραρτήματος.

Οι κατ' αποκοπή διορθώσεις είναι προσωρινές και αντιστοιχούν στις διαπιστώσεις της ΓΔ ΑGR1 κατά το παρόν στάδιο της διαδικασίας, λαμβανομένου υπόψη του τμήματος 2.3.4 των κατευθυντήριων γραμμών για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων στο πλαίσιο των διαδικασιών εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση και δημοσιονομικής εκκαθάρισης των λογαριασμών [C(2024) 6651 της 30.9.2024]. Η δημοσιονομική διόρθωση πρέπει να εφαρμόζεται στις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου και καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 55 παράγραφος 4 στοιχεία α), β) και γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116. Οι διαπιστωθείσες ελλείψεις θα συνεχίσουν να αποτελούν τη βάση για τις δημοσιονομικές διορθώσεις που θα επιβληθούν σε σχέση με τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες μετά την περίοδο που καλύπτεται από τον έλεγχο αυτόν, έως ότου αντιμετωπιστούν οι εν λόγω ελλείψεις.

Στην απάντησή σας στην παρούσα επιστολή, σας παρακαλούμε να περιγράψετε τα διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί, αναφέροντας την ημερομηνία κατά την οποία ξεκινά η εφαρμογή τους, καθώς και αυτά που προβλέπονται, με σαφές χρονοδιάγραμμα της εφαρμογής τους, τους δείκτες προόδου και τις ρυθμίσεις παρακολούθησης που εφαρμόζονται για τον οργανισμό πληρωμών και την αρμόδια αρχή για τη βιολογική παραγωγή (στο εξής: αρμόδια αρχή). Υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο των εγγράφων διασφάλισης που πρέπει να υποβληθούν στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, ο διευθυντής του οργανισμού πληρωμών καλείται να ενημερώσει την Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω διορθωτικών μέτρων. Επιπλέον, στην απάντησή τους, οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να υποβάλουν στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή από τον οργανισμό πιστοποίησης των συστάσεων που παρουσιάζονται στο σημείο 1 του παραρτήματος.

(2) Αριθμοί πιθανών σοβαρών ελλείψεων όπως αναφέρονται στο έγγραφο «List of potential serious deficiencies for the purpose of Directorate H's mission to provide assurance» (Κατάλογος πιθανών σοβαρών ελλείψεων για τους σκοπούς της αποστολής της Διεύθυνσης Η να παρέχει διασφάλιση), αναθ. Σεπτεμβρίου 2025 [Ares(2025)7870696] — σύνδεσμος [Circabc](#).

Η απάντησή σας στην παρούσα επιστολή θα πρέπει να αποσταλεί στη ΓΑ AGR1 εντός δύο μηνών από την παραλαβή της παρούσας κοινοποίησης στην ελληνική γλώσσα. Σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, η ΓΑ AGR1 μπορεί, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, να επιτρέψει παράταση της περιόδου κατά δύο μήνες κατ' ανώτατο όριο. Το αίτημα πρέπει να απευθυνθεί στην Επιτροπή πριν από την εκπνοή του εν λόγω διαστήματος, σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/128.

Σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/128, καλείστε να συμμετάσχετε στη διμερή σύσκεψη που θα πραγματοποιηθεί στις **18.3.2027** μέσω βιντεοδιάσκεψης. Εάν, ωστόσο, θεωρείτε ότι η σύσκεψη αυτή δεν είναι απαραίτητη, πρέπει να ενημερώσετε τη ΓΑ AGR1 για την απόφασή σας το αργότερο με την απάντησή σας στην παρούσα επιστολή.

Όταν οι αρχές της χώρας σας χρειάζονται βοήθεια για τον προσδιορισμό του κινδύνου για τα Ταμεία ή περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις διαπιστώσεις, καλούνται να επικοινωνήσουν με την κ. [REDACTED] της ΓΑ AGR1, Μονάδα H.3 — Διασφάλιση και έλεγχος (τηλ.: +32 [REDACTED] e-mail: [REDACTED].eu πριν από την αποστολή της απάντησής τους στην παρούσα επιστολή.

Κατά την παραλαβή της παρούσας επιστολής στην εθνική σας γλώσσα, η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδας στην ΕΕ καλείται να αποστείλει αποδεικτικό παραλαβής της στην υπηρεσιακή ηλεκτρονική θυρίδα της μονάδας agri-audit-gov2@ec.europa.eu. Η εν λόγω βεβαίωση παραλαβής θα εκληφθεί ως ένδειξη ότι έχετε λάβει την επιστολή κατά την ημερομηνία του ηλεκτρονικού μηνύματος με το οποίο εστάλη η επιστολή.

Παρακαλούμε να αποστείλετε την επίσημη απάντησή σας στην παρούσα επιστολή στην υπηρεσιακή ηλεκτρονική θυρίδα της μονάδας: agri-audit-gov2@ec.europa.eu.

Με εκτίμηση,

Ηλεκτρονική υπογραφή

Daniela CIOBANU

1. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Αξιοπιστία των εργασιών του οργανισμού πιστοποίησης [σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 48 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116]: *Έλλειψη αξιοπιστίας, εντοπίζονται κρίσιμες αδυναμίες για το οικονομικό έτος 2026 (έτος υποβολής αιτήσεων 2025)*

Με βάση τις κρίσιμες αδυναμίες που διαπιστώθηκαν, δεν μπορούν να θεωρηθούν αξιόπιστες οι εργασίες του οργανισμού πιστοποίησης για το οικονομικό έτος 2026 (έτος υποβολής αιτήσεων 2025) για όλες τις παρεμβάσεις του ΕΓΤΕ ΟΣΔΕ και του ΕΓΤΑΑ ΟΣΔΕ.

Διαπιστώθηκε ότι οι εργασίες του οργανισμού πιστοποίησης για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 για τις παρεμβάσεις του ΟΣΔΕ στο πλαίσιο του στόχου 2 του ελέγχου περιορίζονταν στον σχεδιασμό των δραστηριοτήτων. Ελλείπει διενέργειας λεπτομερών ελεγκτικών εργασιών για τα έτη υποβολής αιτήσεων 2025 και 2026, η ΓΔ AGRI δεν ήταν σε θέση να λάβει καμία διασφάλιση βάσει των εργασιών του οργανισμού πιστοποίησης για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα.

Υπάρχει ανάγκη ουσιαστικής βελτίωσης σε αρκετές πτυχές των εργασιών του οργανισμού πιστοποίησης, όπως παρατίθενται κατωτέρω ανά θέμα. Για να αυξηθεί το επίπεδο αξιοπιστίας των εργασιών του οργανισμού πιστοποίησης ώστε να μπορεί η ΓΔ AGRI να βασίζεται σ' αυτές, οι κατωτέρω συστάσεις πρέπει να εφαρμοστούν στις εργασίες που πρόκειται να διενεργηθούν όσον αφορά τη χρηματοοικονομική αναφορά για το τρέχον έτος.

1.1. Παρατηρήσεις και συστάσεις σχετικά με τον οργανισμό πιστοποίησης

Κατά την προετοιμασία του παρόντος ελέγχου και τη συζήτηση με τον οργανισμό πιστοποίησης, προέκυψε ότι ο οργανισμός πιστοποίησης δεν είχε ξεκινήσει τις ελεγκτικές εργασίες για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 στο πλαίσιο του στόχου 2 του ελέγχου (έως τον Ιούνιο του 2026). Οι εργασίες του οργανισμού πιστοποίησης περιορίζονταν στον σχεδιασμό των εργασιών και στην εκτίμηση κινδύνου. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο οργανισμός πιστοποίησης ανέμενε την πραγματοποίηση του συνόλου των δαπανών του ΟΣΔΕ από τον οργανισμό πληρωμών έως τις 30 Ιουνίου 2026 και στη συνέχεια θα καθόριζε το αντικείμενο του ελέγχου και θα ξεκινούσε τις εργασίες.

Καθώς ο οργανισμός πιστοποίησης δεν ξεκίνησε τις εργασίες του κατά το εν λόγω έτος υποβολής αιτήσεων, η ΓΔ AGRI δεν μπορεί να βασιστεί στις εργασίες του και, κατά συνέπεια, η ΓΔ AGRI δεν μπορεί να αντλήσει διασφάλιση από τις εργασίες αυτές ούτε να εφαρμόσει στην Ελλάδα την προσέγγιση του ενιαίου ελέγχου που αναφέρεται στο άρθρο 48 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 για το ΟΣΔΕ. Η ΓΔ AGRI επισημαίνει ότι το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 δεν είναι το πρώτο έτος κατά το οποίο συνέβη αυτό. Από τον ορισμό του το 2023, ο οργανισμός πιστοποίησης παρουσιάζει συστηματικές καθυστερήσεις στις εργασίες που υποχρεούται να εκτελεί και, από τις συνεντεύξεις στο πλαίσιο του ελέγχου, υπάρχει ένδειξη ότι η τάση αυτή θα συνεχιστεί. Στο πλαίσιο αυτό, η ΓΔ AGRI υπενθυμίζει ότι πραγματοποίησε ειδικές αποστολές τον Μάιο του 2024 με σκοπό να συνδράμει τον οργανισμό πιστοποίησης στην εκτέλεση των καθηκόντων του στο πλαίσιο του στόχου 2 του ελέγχου [επιστολή παρατηρήσεων Ares(2024)5742119].

Υπενθυμίζεται ότι η κατευθυντήρια γραμμή 2 για τους οργανισμούς πιστοποίησης υπογραμμίζει ότι καθοριστικός παράγοντας για τις εργασίες του οργανισμού πιστοποίησης σχετικά με το ΟΣΔΕ είναι ο χρονικός περιορισμός για τη διενέργεια των ελέγχων (πρβλ. σημείο 11.1 της κατευθυντήριας γραμμής 2).

Κατά τον έλεγχο, ο οργανισμός πιστοποίησης εξέφρασε ανησυχίες σχετικά με τη δυνατότητα έναρξης των ελεγκτικών εργασιών νωρίτερα, διότι: 1) δεν έχει πρόσβαση στα συστήματα των οργανισμών πληρωμών και λαμβάνει συστηματικά με καθυστέρηση τις πληροφορίες από τον οργανισμό πληρωμών· 2) ο οργανισμός πληρωμών καθυστέρησε στη διενέργεια των ελέγχων για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025.

Κατά την άποψη της ΓΔ AGRI, ο οργανισμός πιστοποίησης, μη έχοντας ξεκινήσει τις ελεγκτικές εργασίες για το ΟΣΔΕ κατά τη διάρκεια του εν λόγω έτους υποβολής αιτήσεων (δηλαδή το 2025), παραβλέπει την ιδιαίτερη σημασία του χρονικού παράγοντα για τις παρεμβάσεις του ΟΣΔΕ. Το γεγονός ότι ο οργανισμός πιστοποίησης θα διενεργήσει εκ νέου, 4-5 μήνες αργότερα (δηλαδή το καλοκαίρι/φθινόπωρο του 2026), τους ήδη καθυστερημένους ελέγχους των οργανισμών πληρωμών (πρβλ. σημείο 3.2.1) συνεπάγεται περαιτέρω καθυστερήσεις και, σε ορισμένες περιπτώσεις, ο οργανισμός πιστοποίησης δεν θα είναι σε θέση να καταλήξει σε συμπέρασμα σχετικά με τα αποτελέσματα, καθώς οι πραγματικές συνθήκες επιτόπου θα έχουν μεταβληθεί σε σχέση με το 2025.

Υπενθυμίζεται ότι οι ελεγκτικές εργασίες στο πλαίσιο του στόχου 2 του ελέγχου αφορούν τα συστήματα. Ως εκ τούτου, δεν απαιτούν στατιστικά δείγματα με βάση τις τελικές δαπάνες. Συνεπώς, δεν υπάρχει λόγος να αναμένεται η οριστικοποίηση των δαπανών.

Σύσταση

Για τις παρεμβάσεις του ΟΣΔΕ στο πλαίσιο του στόχου 2 του ελέγχου για το έτος υποβολής αιτήσεων 2026, ο οργανισμός πιστοποίησης θα πρέπει να ξεκινήσει το συντομότερο δυνατό την προετοιμασία του σχεδιασμού και της εκτίμησης κινδύνου. Κατά την άποψη της ΓΔ AGRI, οι ελεγκτικές εργασίες μπορούν να ξεκινήσουν αμέσως μετά το κλείσιμο του συστήματος του οργανισμού πληρωμών για την υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης για το έτος υποβολής αιτήσεων 2026 και θα πρέπει να βασίζονται στις αιτήσεις για το εν λόγω έτος υποβολής αιτήσεων (και όχι στις πληρωμές).

Όσον αφορά τους όρους επιλεξιμότητας για το ΟΣΔΕ, ιδίως εκείνους για τους οποίους ο χρονικός παράγοντας έχει ιδιαίτερη σημασία, ο οργανισμός πιστοποίησης θα πρέπει να διενεργεί τις επαληθεύσεις του στον κατάλληλο χρόνο. Μολονότι ο οργανισμός πιστοποίησης θα πρέπει να επικυρώνει το σύστημα ελέγχου του οργανισμού πληρωμών, σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι ο οργανισμός πληρωμών εξακολουθεί να καθυστερεί τη διενέργεια των ελέγχων του για το έτος υποβολής αιτήσεων 2026, ο οργανισμός πιστοποίησης θα μπορούσε να διενεργεί ανεξάρτητους ελέγχους στον κατάλληλο χρόνο, λαμβανομένων υπόψη των όρων επιλεξιμότητας/δεσμεύσεων για τους οποίους ο χρονικός παράγοντας έχει ιδιαίτερη σημασία. Σκοπός είναι να καταστεί δυνατός ο υπολογισμός αξιόπιστης υπολειμματικής ανακρίβειας ανά παρέμβαση, η οποία περιλαμβάνει όλους τους όρους επιλεξιμότητας.

Για να διασφαλιστεί ότι ο οργανισμός πιστοποίησης θα εκτελέσει εγκαίρως τις εργασίες του για το έτος υποβολής αιτήσεων 2026, η ΓΔ AGRI συνιστά στις ελληνικές αρχές να εξετάσουν το ενδεχόμενο να αποφασίσουν ότι ο οργανισμός πιστοποίησης δεν θα διενεργήσει περαιτέρω ελεγκτικές εργασίες στο πλαίσιο του στόχου 2 του ελέγχου όσον αφορά το ΟΣΔΕ για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και να

χρησιμοποιήσουν τις υπό εξέλιξη εργασίες για το έτος υποβολής αιτήσεων 2026 για την υποβολή στοιχείων σχετικά με την αξιολόγηση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου και τη βαθμολόγηση ανά παρέμβαση στο πλαίσιο του στόχου 2 του ελέγχου, επίσης για το οικονομικό έτος 2026 (έτος υποβολής αιτήσεων 2025).

1.2. Παρατηρήσεις και συστάσεις για την αρμόδια αρχή

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, διαπιστώθηκε ότι ο οργανισμός πιστοποίησης δεν έχει πρόσβαση σε όλα τα σχετικά δεδομένα του οργανισμού πληρωμών ώστε να είναι σε θέση να εκτελέσει τις ελεγκτικές εργασίες του. Επιπλέον, οι πληροφορίες από τον οργανισμό πληρωμών παρέχονται συχνά με σημαντική καθυστέρηση, γεγονός που παρεμποδίζει τις εργασίες του οργανισμού πιστοποίησης.

Σύσταση

Η αρμόδια αρχή θα πρέπει να διασφαλίζει ότι ο οργανισμός πιστοποίησης διαθέτει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες εγκαίρως για την εκτέλεση των καθηκόντων του σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116.

2. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Νομική βάση:

Κανονισμός (ΕΕ) 2018/848 (κανονισμός για τη βιολογική παραγωγή)

Κανονισμός (ΕΕ) 2017/625 (κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους)

Άρθρο 31 και άρθρο 70 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/2115

Άρθρο 59 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116

Για να διασφαλιστεί ότι οι γεωργοί που λαμβάνουν πιστοποιητικό που βεβαιώνει την παραγωγή τους σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848 (δηλαδή πιστοποιητικό βιολογικής παραγωγής), είναι σημαντικό να υπάρχει αποτελεσματικό σύστημα ελέγχων σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625. Αυτό σημαίνει ότι το σύστημα που περιλαμβάνει τις αρμόδιες αρχές και τους πόρους, οι δομές, οι ρυθμίσεις και οι διαδικασίες που έχουν θεσπιστεί σε ένα κράτος μέλος διασφαλίζουν ότι οι επίσημοι έλεγχοι διενεργούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/625.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η αρμόδια αρχή που είναι υπεύνητη για την οργάνωση και τη διενέργεια επίσημων ελέγχων διενεργεί τους απαιτούμενους ελέγχους στις επιχειρήσεις βιολογικής παραγωγής για την εξασφάλιση της συμμόρφωσής τους με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/848. Οι επιχειρήσεις βιολογικής παραγωγής μπορούν να ζητήσουν ή να μη ζητήσουν στήριξη για τη βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο της ΚΓΠ και, ως εκ τούτου, οι βιοκαλλιεργητές που είναι δικαιούχοι στήριξης για τη βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο της ΚΓΠ αποτελούν υποσύνολο των επιχειρήσεων βιολογικής παραγωγής σε ένα κράτος μέλος.

Στις περιπτώσεις στις οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 40 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848, η αρμόδια αρχή αναθέτει ορισμένα καθήκοντα επίσημων ελέγχων σε φορείς πιστοποίησης και ελέγχου βιολογικών προϊόντων, είναι σημαντικό η

ανάθεση αυτή να γίνεται μόνο όταν πληρούνται οι όροι που καθορίζονται στο εν λόγω άρθρο, δεδομένου ότι η εν λόγω ανάθεση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του συστήματος ελέγχου.

Η ΓΔ AGRI πραγματοποίησε αποστολή ελέγχου σχετικά με το σύστημα ελέγχου της βιολογικής παραγωγής με έμφαση στην πιστοποίηση της βιολογικής γεωργίας στην Ελλάδα, προκειμένου να εξακριβώσει αν το σύστημα που εφαρμόζεται στην Ελλάδα για την πιστοποίηση των βιοκαλλιεργητών που ζητούν στήριξη από την ΕΕ στο πλαίσιο της νομοθεσίας για την ΚΓΠ σύμφωνα με το άρθρο 31 και το άρθρο 70 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία της ΕΕ για τα βιολογικά προϊόντα. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι μόνο οι γεωργοί που διαθέτουν γνήσιο και έγκυρο πιστοποιητικό βιολογικής παραγωγής (για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές ή τη διατήρηση των εν λόγω πρακτικών), το οποίο έχει εκδοθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία για τη βιολογική παραγωγή, έχουν πρόσβαση σε στήριξη της βιολογικής παραγωγής στο πλαίσιο της ΚΓΠ, σύμφωνα με τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στο στρατηγικό σχέδιο του κράτους μέλους για την ΚΓΠ.

Η απουσία αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου της βιολογικής παραγωγής σημαίνει ότι μη επιλέξιμοι βιοκαλλιεργητές ενδέχεται να έχουν λάβει στήριξη για τη βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο της ΚΓΠ. Τα εν λόγω αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά υποδηλώνουν κίνδυνο για τα ταμεία της ΚΓΠ (στο εξής: Ταμεία).

Στην Ελλάδα, οι επίσημοι έλεγχοι σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 και το άρθρο 38 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848 στο πλαίσιο της πιστοποίησης της βιολογικής γεωργίας ανατίθενται από την αρμόδια αρχή για τη βιολογική παραγωγή στους φορείς πιστοποίησης και ελέγχου βιολογικών προϊόντων, σύμφωνα με τα άρθρα 28 έως 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 και το άρθρο 40 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848, το τελευταίο εκ των οποίων προβλέπει πρόσθετους κανόνες σχετικά με την ανάθεση καθηκόντων επίσημων ελέγχων και καθηκόντων που σχετίζονται με άλλες επίσημες δραστηριότητες, από τις αρμόδιες αρχές για τη βιολογική παραγωγή (ΥΠΙΑΤ) στους φορείς πιστοποίησης και ελέγχου βιολογικών προϊόντων.

Υπάρχουν 16 φορείς πιστοποίησης και ελέγχου βιολογικών προϊόντων που είναι διαπιστευμένοι στην Ελλάδα από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ) για την πιστοποίηση επιχειρήσεων ή ομάδων επιχειρήσεων βιολογικής παραγωγής (καλλιέργειες και ζώα). Ως εκ τούτου, είναι υπεύθυνοι τόσο για την πιστοποίηση όσο και για τους ετήσιους επίσημους ελέγχους για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τους κανόνες για τη βιολογική παραγωγή.

Η αρμόδια αρχή στην Ελλάδα είναι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΙΑΤ), και συγκεκριμένα η Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας της Γενικής Διεύθυνσης Τροφίμων. Η αρμόδια αρχή διόρισε τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ ως αρχή εποπτείας βιολογικών προϊόντων στην Ελλάδα, αρμόδια για την εποπτεία των φορέων πιστοποίησης και ελέγχου βιολογικών προϊόντων.

2.1. Επίσημοι έλεγχοι που διενεργούν οι φορείς πιστοποίησης και ελέγχου βιολογικών προϊόντων (φορείς πιστοποίησης και ελέγχου)

Σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848, όλες οι επιχειρήσεις και ομάδες επιχειρήσεων εκτός από τις αναφερόμενες στο άρθρο 34 παράγραφος 2 και στο άρθρο 35 παράγραφος 8 υπόκεινται σε εξακρίβωση της συμμόρφωσης τουλάχιστον άπαξ ετησίως. Ωστόσο, από τον έλεγχο προέκυψε ότι ορισμένες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη βιολογική παραγωγή και, ως εκ τούτου, είναι γεωργοί και

βιολογικής παραγωγής σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ και, ως εκ τούτου, δεν είναι επιλέξιμοι για στήριξη για τη βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο της ΚΓΠ.

Υπό το πρίσμα των στοιχείων αυτών, κατά την άποψη της ΓΔ ΑGR1, δεν εφαρμόζεται σύστημα ελέγχου της βιολογικής παραγωγής. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως ποσά για βιολογικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο της ΚΓΠ, γεγονός που δημιούργησε κίνδυνο για τα Ταμεία.

2.2. Συμμόρφωση με την περίοδο μετατροπής πριν από την πιστοποίηση της βιολογικής παραγωγής

Βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848, οι γεωργοί θα πρέπει να τηρούν περίοδο μετατροπής για τη μετάβαση από τη μη βιολογική στη βιολογική παραγωγή. Το παράρτημα II μέρος I σημείο 1.7.1 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι στην περίπτωση πολυετών καλλιιεργειών εκτός της χορτονομής, η περίοδος μετατροπής θα πρέπει να είναι τουλάχιστον τρία έτη πριν από την πρώτη συγκομιδή βιολογικών προϊόντων. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, η ΓΔ ΑGR1 διαπίστωσε, σε μία [αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ): 126970206] από τις 12 περιπτώσεις που εξετάστηκαν, ότι ο οικείος φορέας πιστοποίησης και ελέγχου είχε χορηγήσει πιστοποίηση βιολογικής παραγωγής για ελαιόδενδρα πριν από τη συμπλήρωση της τριετούς περιόδου μετατροπής για τα ελαιόδενδρα.

Παρότι το ζήτημα εντοπίστηκε από τον οργανισμό πληρωμών και δεν πραγματοποιήθηκε καμία πληρωμή για τη διατήρηση της βιολογικής παραγωγής κατά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025, αυτό εγείρει εκ νέου αμφιβολίες ως προς την αποτελεσματικότητα του συστήματος ελέγχου της βιολογικής παραγωγής στην Ελλάδα. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες ο δικαιούχος της στήριξης στο πλαίσιο της ΚΓΠ δεν έχει πιστοποιηθεί σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ, γεγονός που οδήγησε σε μη έγκυρο πιστοποιητικό βιολογικής παραγωγής, κάτι το οποίο ωστόσο δεν εντοπίζεται από τον οργανισμό πληρωμών. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να είχε ως αποτέλεσμα αχρεωστήτως καταβληθείσες ενισχύσεις για τη βιολογική γεωργία στο πλαίσιο της ΚΓΠ, δημιουργώντας κίνδυνο για τα Ταμεία.

2.3. Εποπτεία από την αρμόδια αρχή για τη βιολογική παραγωγή και την αρχή εποπτείας βιολογικών προϊόντων

2.3.1. Έλλειψη τεκμηριωμένων διαδικασιών ελέγχου και διαδικασιών επαλήθευσης ελέγχου

Οι αρμόδιες αρχές, τα εξουσιοδοτημένα όργανα και οι αρχές ελέγχου βιολογικών προϊόντων πρέπει να διενεργούν επίσημους ελέγχους σύμφωνα με τεκμηριωμένες διαδικασίες όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 12 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625. Οι διαδικασίες αυτές πρέπει να καλύπτουν τα θεματικά πεδία για διαδικασίες ελέγχου που καθορίζονται στο κεφάλαιο II του παραρτήματος II του εν λόγω κανονισμού και περιλαμβάνουν οδηγίες για το προσωπικό που διενεργεί τους επίσημους ελέγχους.

Σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2 του ίδιου κανονισμού, οι εν λόγω αρχές πρέπει να διαθέτουν διαδικασίες επαλήθευσης του ελέγχου.

Τέλος, το άρθρο 12 παράγραφος 3 του ίδιου κανονισμού απαιτεί από τις εν λόγω αρχές α) να λαμβάνουν διορθωτικά μέτρα σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες οι διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 εντοπίζουν ελλείψεις και β) να επικαιροποιεί,

πιθανοί δικαιούχοι της στήριξης της ΚΓΠ βάσει του άρθρου 31 και του άρθρου 70 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 δεν υπέκειντο στην υποχρεωτική ετήσια εξακρίβωση της συμμόρφωσης, μολονότι δεν φαίνεται να εμπίπτουν στις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 34 παράγραφος 2 και στο άρθρο 35 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848.

Με βάση τους καταλόγους των επιχειρήσεων ανά φορέα πιστοποίησης και ελέγχου που υπέβαλε η Ελλάδα κατά τη διάρκεια του ελέγχου, καθώς και την αντίστοιχη ημερομηνία ελέγχου, η ΓΔ AGRI εκτίμησε ότι ο συνολικός αριθμός επιχειρήσεων κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848 το 2025 ανερχόταν σε 101 675 (εκ των οποίων 1 369 είχαν αποχωρήσει ή τεθεί σε αναστολή κατά τη διάρκεια του 2025). Ωστόσο, 317 επιχειρήσεις δεν φαίνεται να υποβλήθηκαν σε τουλάχιστον μία υποχρεωτική εξακρίβωση κατά τη διάρκεια του 2025. Για 16 από τις επιχειρήσεις αυτές, ένας φορέας πιστοποίησης και ελέγχου (GR-BIO-01) διευκρίνισε ότι είχαν αποκλειστεί από το σύστημα το 2025 ⁽³⁾ και προσκόμισε σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα. Η κατάσταση των υπόλοιπων 301 επιχειρήσεων παραμένει ασαφής.

Ομοίως, το 2024, με βάση τους καταλόγους των επιχειρήσεων που υπέβαλε η Ελλάδα, ορισμένες επιχειρήσεις [π.χ. 935 επιχειρήσεις ενός φορέα πιστοποίησης και ελέγχου (GR-BIO-13)] δεν φαίνεται να υποβλήθηκαν σε τουλάχιστον μία υποχρεωτική εξακρίβωση κατά τη διάρκεια του 2024. Με βάση τα ανωτέρω, η ΓΔ AGRI καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν ελέγχονταν ετησίως όλες οι επιχειρήσεις βιολογικής παραγωγής στην Ελλάδα από το 2024 και έπειτα σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ για τα βιολογικά προϊόντα. Ελλείψει αξιόπιστων δεδομένων, η ΓΔ AGRI δεν ήταν σε θέση να επιβεβαιώσει αν όλες οι επιχειρήσεις που είναι επίσης γεωργοί και δικαιούχοι της στήριξης για τη βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο της ΚΓΠ βάσει του άρθρου 31 και του άρθρου 70 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 ελέγχονταν ετησίως σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ.

Επιπλέον, ο αριθμός των ετήσιων ελέγχων που διενεργήθηκαν από ορισμένους επιθεωρητές του φορέα πιστοποίησης και ελέγχου είναι ασυνήθιστα υψηλός (π.χ. δύο από τους επιθεωρητές του GR-BIO-03 διενήργησαν περισσότερους από 1 000 ελέγχους ανά επιθεωρητή το 2025). Επιπρόσθετα, από τα στοιχεία ανά επιθεωρητή για αρκετούς φορείς πιστοποίησης και ελέγχου προκύπτει ότι ορισμένοι επιθεωρητές διενεργούν 5-8 επιθεωρήσεις ημερησίως, γεγονός που, δεδομένου ότι μια επιθεώρηση διαρκεί κατά μέσο όρο 3 ώρες, καταδεικνύει ότι τα στοιχεία αυτά δεν μπορούν να θεωρηθούν ρεαλιστικά (15 ώρες έως 24 ώρες ημερησίως). Στον ανωτέρω υπολογισμό δεν λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος μετακίνησης από τη μία επιχείρηση στην άλλη, ο οποίος, ακόμη και όταν οι έλεγχοι διενεργούνται στον ίδιο δήμο, μπορεί να ανέρχεται σε έως και 30 λεπτά μεταξύ επιθεωρήσεων στις αγροτικές περιοχές της Ελλάδας. Όλα αυτά εγείρουν αμφιβολίες ως προς το αν οι έλεγχοι αυτοί είναι ρεαλιστικοί και ως προς την ποιότητά τους.

Ως εκ τούτου, ενώ επισήμως (θεωρητικά) εφαρμόζεται σύστημα ελέγχου, οι διαπιστώσεις καταδεικνύουν ότι το σύστημα δεν διασφαλίζει με συνέπεια ότι όλες οι επιχειρήσεις ελέγχονται τουλάχιστον ετησίως και ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι έλεγχοι ενδέχεται να μη διενεργούνται στην πράξη από ορισμένους επιθεωρητές. Αυτό σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις που είναι επίσης γεωργοί και δικαιούχοι της στήριξης για τη βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο της ΚΓΠ δυνάμει του άρθρου 31 και του άρθρου 70 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 δεν ελέγχονται τουλάχιστον ετησίως και ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι έλεγχοι ενδέχεται να μη διενεργούνται στην πράξη από ορισμένους επιθεωρητές. Ως εκ τούτου, οι γεωργοί δεν έχουν λάβει πιστοποίηση

⁽³⁾ Τα πιστοποιητικά που έχουν λήξει και δεν έχουν ανανεωθεί ή έχουν ανακληθεί.

όπως απαιτείται, τις τεκμηριωμένες διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 1.

Η ΓΔ AGRI έλαβε σχέδιο υπουργικής απόφασης με το οποίο θεσπίζεται το ετήσιο πρόγραμμα επαλήθευσης του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ που πρέπει να διενεργείται από την αρμόδια αρχή για τη βιολογική παραγωγή. Το άρθρο 1 του εν λόγω εγγράφου εξηγεί ότι αποσκοπεί στη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή του άρθρου 5 παράγραφος 1, του άρθρου 12 παράγραφος 2 και του άρθρου 12 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625. Ωστόσο, εξ όσων γνωρίζει η ΓΔ AGRI, το έγγραφο δεν έχει εγκριθεί στο παρόν στάδιο. Επιπλέον, το ίδιο το σχέδιο είναι αρκετά γενικό και δεν φαίνεται να καλύπτει όλα τα ελλείποντα σημεία σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης. Ως εκ τούτου, με βάση τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η ΓΔ AGRI, οι απαιτήσεις του άρθρου 12 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 δεν φαίνεται να πληρούνται και ενδέχεται να μη βασίζονται καν στο νέο σχέδιο απόφασης.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ παρείχε εξηγήσεις σχετικά με τους ελέγχους που διενεργεί στο πλαίσιο της επαλήθευσης των φορέων πιστοποίησης και ελέγχου⁽⁴⁾. Ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ παρείχε δύο υποδείγματα καταλόγων ελέγχου —ένα για τους ελέγχους επαλήθευσης και ένα για τον ετήσιο έλεγχο στην έδρα των φορέων πιστοποίησης και ελέγχου— καθώς και οδηγίες τις οποίες πρέπει να εφαρμόζουν οι επιθεωρητές κατά τη διενέργεια του ετήσιου ελέγχου στην έδρα των φορέων πιστοποίησης και ελέγχου. Ωστόσο, τα έγγραφα αυτά είναι γενικού χαρακτήρα και δεν φαίνεται να πληρούν τις προϋποθέσεις για τη διασφάλιση ποιοτικού ελέγχου των σημείων που αναφέρονται στο κεφάλαιο II του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625, διατάξεις οι οποίες ισχύουν από τις 14 Δεκεμβρίου 2019.

Για παράδειγμα, στο υπόδειγμα για τον ετήσιο έλεγχο του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ στην έδρα του φορέα πιστοποίησης και ελέγχου προβλέπονται τέσσερα γενικά πεδία/ενότητες: οι φάκελοι που ελέγχθηκαν, τα έγγραφα που παραλήφθηκαν, η ανάλυση των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης και οι ενστάσεις. Ωστόσο, στο υπόδειγμα δεν καλύπτονται συγκεκριμένα θεματικά πεδία, όπως οι διαδικασίες δειγματοληψίας ή τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν μετά τους επίσημους ελέγχους, όπως απαιτείται στο κεφάλαιο II του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625. Επιπλέον, στις οδηγίες για τον ετήσιο έλεγχο στην έδρα του φορέα πιστοποίησης και ελέγχου δεν φαίνεται να καθορίζονται σαφή κριτήρια ούτε να παρέχεται καθοδήγηση στους επιθεωρητές σχετικά με βασικές πτυχές, όπως τι θα πρέπει να θεωρείται μη συμμόρφωση από τους επιθεωρητές, τα έγγραφα που πρέπει να ελέγχονται και τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται μετά τη διενέργεια του ελέγχου. Επίσης, δεν υπάρχουν οδηγίες προς τους επιθεωρητές για τους ελέγχους επαλήθευσης.

Κατά την άποψη της ΓΔ AGRI, με βάση τις πληροφορίες που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, επί του παρόντος δεν υπάρχουν τεκμηριωμένες διαδικασίες ελέγχου ούτε σαφείς οδηγίες ούτε διαδικασίες επαλήθευσης, όπως απαιτείται από το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625. Αυτό δεν συνάδει με την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ.

Επειδή η αρχή εποπτείας βιολογικών προϊόντων δεν διαθέτει τις απαιτούμενες διαδικασίες, η ΓΔ AGRI δεν έχει τη βεβαιότητα ότι υπάρχει αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου της βιολογικής παραγωγής στην Ελλάδα. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις

(4) Έλεγχοι παρατήρησης (ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ συμμετέχει ως παρατηρητής όταν διενεργείται έλεγχος από φορέα πιστοποίησης και ελέγχου), έλεγχοι επαλήθευσης (ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ ελέγχει γεωργούς που έχουν ήδη ελεγχθεί από τους φορείς πιστοποίησης και ελέγχου). Ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ διενεργεί επίσης ελέγχους στην έδρα των φορέων πιστοποίησης και ελέγχου.

στις οποίες ο δικαιούχος της στήριξης στο πλαίσιο της ΚΓΠ δεν έχει πιστοποιηθεί σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ, γεγονός που οδήγησε σε μη έγκυρο πιστοποιητικό βιολογικής παραγωγής και, κατά συνέπεια, σε αχρεωστήτως καταβληθείσες ενισχύσεις για τη βιολογική γεωργία στο πλαίσιο της ΚΓΠ, οι οποίες δημιουργούν κίνδυνο για τα Ταμεία.

2.3.2. Αριθμός επιχειρήσεων βιολογικής παραγωγής

Ο αριθμός των ενεργών επιχειρήσεων βιολογικής παραγωγής που πιστοποιήθηκαν το 2025 δεν συνάδει με τα σύνολα πληροφοριών που παρασχέθηκαν: το έγγραφο που προσκόμισε ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ κατά τη διάρκεια του ελέγχου αναφέρει 86 485 επιχειρήσεις με πιστοποιητικό στις 31/12/2025, ενώ, σύμφωνα με τον υπολογισμό της ΓΔ AGRI βάσει του καταλόγου των επιχειρήσεων που υπέβαλαν οι ελληνικές αρχές, ο συνολικός αριθμός επιχειρήσεων το 2025 ανερχόταν σε 100 306 (εξαιρουμένων όσων είχαν αποχωρήσει ή τεθεί σε αναστολή).

Η ΓΔ AGRI επισημαίνει επίσης ότι οι ελληνικές αρχές παρείχαν αντικρουόμενες πληροφορίες για τον αριθμό των επιχειρήσεων το 2024: το έγγραφο που προσκόμισε ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ κατά τη διάρκεια του ελέγχου αναφέρει 81 205 επιχειρήσεις με πιστοποιητικό στις 31/12/2024, ενώ με βάση το έγγραφο εκτίμησης κινδύνου του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ ⁽⁵⁾, ο αριθμός των επιχειρήσεων στο τέλος του 2024 ανερχόταν σε 122 232.

Το έγγραφο που έλαβε η ΓΔ AGRI με τον συνολικό αριθμό των επιχειρήσεων για το 2024 (81 205) και το 2025 (86 485) δεν περιέχει λεπτομέρειες, γεγονός που καθιστά αδύνατη την επαλήθευση, από τη ΓΔ AGRI, της αξιοπιστίας των νέων αριθμών που παρασχέθηκαν. Η αδυναμία συμφωνίας/επαλήθευσης των δεδομένων επιτείνεται επίσης από την έλλειψη λειτουργικής ολοκληρωμένης βάσης δεδομένων που να περιλαμβάνει όλες τις πιστοποιημένες επιχειρήσεις ανά φορέα πιστοποίησης και ελέγχου και τις ημερομηνίες των πιστοποιητικών.

Η έλλειψη αυτή αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τις επιχειρήσεις (ιδίως όσον αφορά τον αριθμό τους) εγείρει ανησυχίες ως προς την αποτελεσματική εποπτεία του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ σύμφωνα με το άρθρο 40 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848. Κατά την άποψη της ΓΔ AGRI, δεν εφαρμόζεται σύστημα ελέγχου της βιολογικής παραγωγής. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως ποσά για βιολογικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο της ΚΓΠ, γεγονός που δημιουργεί κίνδυνο για τα Ταμεία.

2.3.3. Εποπτεία και έλεγχοι των φορέων πιστοποίησης και ελέγχου από την αρχή εποπτείας

Σύμφωνα με το άρθρο 40 παράγραφος 1 τελευταίο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848, τουλάχιστον άπαξ ετησίως, οι αρμόδιες αρχές διοργανώνουν σύμφωνα με το άρθρο 33 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 συστηματικές επιθεωρήσεις των φορέων ελέγχου στους οποίους έχουν αναθέσει καθήκοντα επίσημου ελέγχου ή καθήκοντα που σχετίζονται με άλλες επίσημες δραστηριότητες.

Με βάση τα έγγραφα που προσκομίστηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, η ΓΔ AGRI επισημαίνει ότι από τους 16 φορείς πιστοποίησης και ελέγχου, δύο φορείς πιστοποίησης

⁽⁵⁾ Έγγραφο «Recommendation for the calculation of the number of on-the-spot checks, days of inspection at the head office of each OCB, number of market checks and number of samples for organic farming» (Σύσταση για τον υπολογισμό του αριθμού των επιτόπιων ελέγχων, των ημερών επιθεώρησης στην έδρα κάθε φορέα πιστοποίησης και ελέγχου, του αριθμού των ελέγχων στην αγορά και του αριθμού των δειγμάτων για τη βιολογική γεωργία), που παρασχέθηκε μετά την εξ υποστάσεως συνεδρίαση.

και ελέγχου [QMSCERT (GR-BIO-12) και TÜV HELLAS (GR-BIO-13)] (το 12,5 % των 16 φορέων πιστοποίησης και ελέγχου) δεν ελέγχθηκαν στην έδρα τους το 2024.

Κατά την άποψη της ΓΔ ΑΓΡΙ, ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ διενεργεί άλλα είδη ελέγχων (έλεγχο επαλήθευσης και έλεγχο παρατήρησης) στο πλαίσιο της εποπτείας των φορέων πιστοποίησης και ελέγχου. Η ΓΔ ΑΓΡΙ σημειώνει τα εξής:

- Το 2024 ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ διενήργησε μόλις το 77 % (116 από τους 150 ελέγχους που προβλέπονται στην ανάλυση κινδύνου) του ελάχιστου αριθμού επαληθεύσεων και παρατηρήσεων που απαιτούνται στην ανάλυση κινδύνου του 2024.
- Το 2025 ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ διενήργησε μόλις το 35 % (9 έλεγχοι παρατήρησης και 53 έλεγχοι επαλήθευσης από τους 175 ελέγχους που προβλέπονται στην ανάλυση κινδύνου) του ελάχιστου αριθμού ελέγχων που απαιτούνται στην ανάλυση κινδύνου του 2025.

Με βάση τα ανωτέρω, η ΓΔ ΑΓΡΙ εκτιμά ότι η αρχή εποπτείας δεν διενήργησε τους υποχρεωτικούς ελέγχους σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην υπάρχει σύστημα ελέγχου της βιολογικής παραγωγής. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως ποσά για βιολογικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο της ΚΓΠ, γεγονός που δημιουργήσε κίνδυνο για τα Ταμεία.

2.3.4. Τεκμηρίωση

Το άρθρο 13 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 απαιτεί από τις αρμόδιες αρχές να καταρτίζουν γραπτά αρχεία για κάθε επίσημο έλεγχο που διενεργούν. Τα αρχεία πρέπει να περιέχουν τον σκοπό του επίσημου ελέγχου, τη μέθοδο ελέγχου, τα αποτελέσματα του επίσημου ελέγχου κ.λπ.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, η ΓΔ ΑΓΡΙ ενημερώθηκε ότι ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ και οι φορείς πιστοποίησης και ελέγχου τηρούν σχετικά έγγραφα μόνο σε περίπτωση μη συμμόρφωσης. Κατά την άποψη της ΓΔ ΑΓΡΙ, αυτό έχει ως αποτέλεσμα, στο πλαίσιο οποιουδήποτε μεταγενέστερου ελέγχου, ακόμη και από την αρχή εποπτείας ή τον εσωτερικό έλεγχο, να μην είναι δυνατό να επαληθευτεί αν ο φορέας πιστοποίησης και ελέγχου εκτελεί δεόντως τα καθήκοντά του σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/848.

Ανεξάρτητα από αυτό, για παράδειγμα, ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ υπέβαλε δύο υποδείγματα —ένα για τους ελέγχους επαλήθευσης και ένα για τους ελέγχους στην έδρα του φορέα πιστοποίησης και ελέγχου. Ωστόσο, τα στοιχεία αυτά είναι πολύ γενικά και δεν περιλαμβάνουν τα συγκεκριμένα σημεία ελέγχου που προβλέπονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ και πρέπει να επαληθεύονται σύμφωνα με το παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848. Κατά συνέπεια, η ΓΔ ΑΓΡΙ δεν έχει καμία βεβαιότητα ότι: 1) ο επιθεωρητής μετέβη επιτόπου για να διενεργήσει τους αναγκαίους ελέγχους· 2) ο επιθεωρητής επαληθεύει τη συμμόρφωση με όλα τα σχετικά σημεία του παραρτήματος II.

Από τα ανωτέρω προκύπτει έλλειψη ιχνηλασιμότητας των εργασιών που εκτελούνται σε δύο επίπεδα ελέγχων, η οποία εμποδίζει τη ΓΔ ΑΓΡΙ (ή οποιονδήποτε άλλο φορέα ελέγχου) να αξιολογήσει τη διάρθρωση και τη λειτουργία του συστήματος ελέγχου για την πιστοποίηση της βιολογικής γεωργίας. Κατά συνέπεια, η ΓΔ ΑΓΡΙ δεν αποκομίζει βεβαιότητα σχετικά με την αποτελεσματικότητα του συστήματος ελέγχου της βιολογικής παραγωγής και, ως εκ τούτου, σχετικά με τις ενισχύσεις για τη βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο της ΚΓΠ. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως ποσά για

βιολογικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο της ΚΓΠ, γεγονός που δημιουργήσε κίνδυνο για τα Ταμεία.

2.3.5. Περιπτώσεις μη συμμόρφωσης από φορέα πιστοποίησης και ελέγχου και συνέπειες

Το άρθρο 33 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 προβλέπει τα εξής:

Οι αρμόδιες αρχές [...] β) ανακαλούν αμελλητί την εξουσιοδότηση, πλήρως ή εν μέρει, στις περιπτώσεις που:

i) υπάρχουν στοιχεία τα οποία αποδεικνύουν ότι το εν λόγω εξουσιοδοτημένο όργανο ή φυσικό πρόσωπο δεν εκτελεί ορθά τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί·

ii) το εξουσιοδοτημένο όργανο ή φυσικό πρόσωπο δεν λαμβάνει εγκαίρως τα κατάλληλα μέτρα για την αποκατάσταση των διαπιστωθεισών ελλείψεων· ή

iii) υπάρχουν στοιχεία ότι υπονομεύεται η ανεξαρτησία ή η αμεροληψία του εξουσιοδοτημένου οργάνου ή του φυσικού προσώπου.

Το άρθρο 40 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848 προβλέπει τη δυνατότητα πλήρους ή μερικής αναστολής της ανάθεσης πριν από την ανάκλησή της. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής, ο φορέας πιστοποίησης και ελέγχου θα πρέπει να λάβει μέτρα θεραπείας των ελλείψεων που εντοπίστηκαν ή να αντιμετωπίσει τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης για τις οποίες διενεργείται ανταλλαγή πληροφοριών, και οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να άρουν την αναστολή της ανάθεσης το συντομότερο δυνατόν αφού ο φορέας πιστοποίησης και ελέγχου λάβει μέτρα για τη θεραπεία των ελλείψεων ή των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης ή αφού ο οργανισμός διαπίστευσης άρει την αναστολή, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και β) και το τρίτο εδάφιο της εν λόγω διάταξης.

Μολονότι η ενωσιακή νομοθεσία δεν προβλέπει κατηγοριοποίηση των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης όταν ένας φορέας πιστοποίησης και ελέγχου δεν εκτελεί ορθά τα καθήκοντά του, η ελληνική υπουργική απόφαση αριθ. 2543/103240 ⁽⁶⁾ προβλέπει 44 παραδείγματα περιπτώσεων μη συμμόρφωσης φορέων πιστοποίησης και ελέγχου, οι οποίες κατατάσσονται στις κατηγορίες I, II και III. Για παράδειγμα, η μη διενέργεια τουλάχιστον ενός υποχρεωτικού ετήσιου φυσικού ελέγχου από τον φορέα πιστοποίησης και ελέγχου κατατάσσεται στην κατηγορία I (εάν αφορά ποσοστό άνω του 2 % του συνόλου των συμβεβλημένων γεωργών) ή στην κατηγορία II (εάν αφορά ποσοστό κάτω του 2 % του συνόλου των συμβεβλημένων γεωργών). Άλλες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης θα μπορούσαν να καταταχθούν στην κατηγορία III: π.χ. εάν ένας γεωργός δεν αποστέλλει τις πληροφορίες που ζήτησε η αρμόδια αρχή ή ο ΕΛΓΟ-ΑΙΜΗΤΡΑ εντός 25 εργάσιμων ημερών. Προβλέπεται διαφορετική διαδικασία επιβολής κυρώσεων ανά κατηγορία μη συμμόρφωσης.

Κατά τη διάρκεια των εποπτικών ελέγχων του, ο ΕΛΓΟ-ΑΙΜΗΤΡΑ διαπίστωσε ότι, μεταξύ άλλων, ένας φορέας πιστοποίησης και ελέγχου δεν είχε διενεργήσει σε μία επιχείρηση την ετήσια εξακρίβωση της συμμόρφωσης που απαιτείται βάσει του άρθρου 38 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848, ενώ ένας άλλος φορέας πιστοποίησης και ελέγχου εξέδωσε πιστοποιητικά χωρίς να διενεργήσει την υποχρεωτική

⁽⁶⁾ Παράρτημα Ιβ (Κατάταξη μη συμμορφώσεων των ΟΕΠ) της απόφασης αριθ. 2543/103240 και άρθρο 17 (Διαδικασία επιβολής κυρώσεων ανά κατηγορία μη συμμόρφωσης) της απόφασης αριθ. 2543/103240.

φυσική επιτόπια επιθεώρηση που απαιτείται βάσει του δεύτερου εδαφίου της εν λόγω διάταξης. Ωστόσο, με βάση τις πληροφορίες που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια της αποστολής, η εποπτική αρχή δεν έλεγξε αν οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης αφορούσαν ποσοστό άνω του 2 % των γεωργών σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία. Κατά συνέπεια, η αρμόδια αρχή κατέταξε τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης στην κατηγορία II και δεν προέβη σε ανάκληση (ή αναστολή) της ανάθεσης καθηκόντων στους φορείς πιστοποίησης και ελέγχου· ελήφθησαν μόνο μέτρα ήσσονος βαρύτητας (όπως διορθωτικές ενέργειες από τον φορέα πιστοποίησης και ελέγχου ή επιβολή προστίμων). Με βάση τα ανωτέρω, η ΓΔ AGRI καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι ελληνικές αρχές δεν επαλήθευσαν αν είχε ξεπεραστεί το όριο του 2 %, ώστε να προσδιοριστεί ορθά η σοβαρότητα της μη συμμόρφωσης.

Επιπλέον, για την κατηγορία II, το άρθρο 17 παράγραφος 2 της υπουργικής απόφασης αριθ. 2543/103240 προβλέπει μόνο χρηματικό πρόστιμο (δηλαδή όχι αναστολή ή ανάκληση). Το πρόστιμο κλιμακώνεται σε προσωρινή αναστολή (και τελικά σε ανάκληση) εάν ο φορέας πιστοποίησης και ελέγχου δεν αποστείλει και δεν εφαρμόσει τις διορθωτικές ενέργειες. Σύμφωνα με το άρθρο 15 της ίδιας υπουργικής απόφασης, ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ υποχρεούται να αξιολογεί τις διορθωτικές ενέργειες εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την παραλαβή τους και, εφόσον κριθούν αποδεκτές, να ενημερώνει τον φορέα πιστοποίησης και ελέγχου και να αναλαμβάνει την επίβλεψη της υλοποίησής τους.

Με βάση τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η αρχή εποπτείας ελέγχει αν οι φορείς πιστοποίησης και ελέγχου υλοποιούν τις διορθωτικές ενέργειες. Κατά την άποψη της ΓΔ AGRI και με βάση τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της, το άρθρο 40 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848, το οποίο επιτρέπει στην αρμόδια αρχή να άρει την αναστολή μόνο αφού ο φορέας πιστοποίησης και ελέγχου αποκαταστήσει την έλλειψη ή τη μη συμμόρφωση, δεν εφαρμόζεται στην Ελλάδα. Αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα περιπτώσεις στις οποίες, παρά τη μη εφαρμογή διορθωτικών μέτρων, η εξουσιοδότηση δεν αναστέλλεται ούτε ανακαλείται (αλλά επιβάλλεται μόνο πρόστιμο), γεγονός που δεν συνάδει με το άρθρο 33 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625, το οποίο απαιτεί πλήρη ή μερική ανάκληση εάν ο φορέας πιστοποίησης και ελέγχου δεν λάβει διορθωτικά μέτρα.

Με βάση τα ανωτέρω, η ΓΔ AGRI εκτιμά ότι η αρχή εποπτείας δεν ενήργησε σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην εφαρμόζεται αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου της βιολογικής παραγωγής, δεδομένου ότι ενδέχεται να έχουν εκδοθεί μη έγκυρα πιστοποιητικά βιολογικής παραγωγής σε επιχειρήσεις που είναι επίσης γεωργοί και δικαιούχοι στήριξης για τη βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο της ΚΓΠ. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω γεωργοί που υποβάλλουν αίτηση για στήριξη για βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο της ΚΓΠ δυνάμει του άρθρου 31 και του άρθρου 70 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 δεν είναι επιλέξιμοι, με αποτέλεσμα να καταβληθούν αχρεωστήτως ενισχύσεις βιολογικής παραγωγής στο πλαίσιο της ΚΓΠ. Η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι αυτό δημιουργεί κίνδυνο για τα Ταμεία.

2.3.6. Αναστολή της ανάθεσης καθηκόντων

Το 2025 ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ ανέστειλε προσωρινά την ανάθεση επίσημων ελέγχων σε τέσσερις φορείς πιστοποίησης και ελέγχου με βάση τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης που διαπιστώθηκαν. Η αναστολή αυτή βασίστηκε είτε στην ανάκληση της διαπίστευσης από την αρχή διαπίστευσης (ΕΣΥΔ) σύμφωνα με το άρθρο 40 παράγραφος 8 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848 είτε στους ελέγχους που διενήργησε ο ίδιος ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ σύμφωνα με το άρθρο 40 παράγραφος 8 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) του

εν λόγω κανονισμού. Ωστόσο, κατά την εξέταση των τεσσάρων αυτών αναστολών από τη ΓΔ AGRI εντοπίστηκαν οι ακόλουθες ελλείψεις:

- Όσον αφορά τον φορέα πιστοποίησης και ελέγχου GR-BIO-16, η αρμόδια αρχή ήρε την αναστολή της ανάθεσης μετά την πάροδο έξι μηνών, χωρίς να επαληθεύσει αν ο φορέας είχε λάβει μέτρα για τη θεραπεία των ελλείψεων ή των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης, γεγονός που δεν συνάδει με το άρθρο 40 παράγραφος 8 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848.
- Παρά την αναστολή της ανάθεσης, ο φορέας πιστοποίησης και ελέγχου GR-BIO-06 εξακολουθούσε να εκδίδει πιστοποιητικά βιολογικής παραγωγής κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής (δηλαδή από 27/8/2025 έως 27/2/2026), γεγονός που δεν συνάδει με το άρθρο 40 παράγραφος 8 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848. Με βάση τις πληροφορίες που ανέκτησε η ΓΔ AGRI από το Traces (την επίσημη βάση δεδομένων της ΕΕ), ο φορέας πιστοποίησης και ελέγχου GR-BIO-06:
 - ο εξέδωσε 388 πιστοποιητικά κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής, τα οποία ίσχυαν κατά την εν λόγω περίοδο·
 - ο εξέδωσε 146 πιστοποιητικά κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής με ισχύ που αρχίζει πριν από την έναρξη της περιόδου αναστολής.

Με βάση τα ζητήματα που περιγράφονται ανωτέρω, η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι το σύστημα επίσημων ελέγχων που εφαρμόζεται στην Ελλάδα είναι πλημμελές όσον αφορά την αποτελεσματική εποπτεία της πιστοποίησης βιολογικής παραγωγής στην Ελλάδα. Οι φορείς πιστοποίησης και ελέγχου έχουν εκδώσει μη έγκυρα πιστοποιητικά βιολογικής παραγωγής σε επιχειρήσεις που είναι επίσης γεωργοί και δικαιούχοι στήριξης για τη βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο της ΚΓΠ. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω γεωργοί που υποβάλλουν αίτηση για στήριξη για βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο της ΚΓΠ δυνάμει του άρθρου 31 και του άρθρου 70 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 δεν είναι επιλέξιμοι, με αποτέλεσμα να καταβληθούν αχρεωστήτως ενισχύσεις βιολογικής παραγωγής στο πλαίσιο της ΚΓΠ. Η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι αυτό δημιούργησε κίνδυνο για τα Ταμεία.

Η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι αρμόδια αρχή για τη βιολογική παραγωγή στην Ελλάδα θα πρέπει να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες όσον αφορά τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την ενωσιακή νομοθεσία που περιγράφεται στο σημείο 2.

Όλες αυτές οι παρατηρήσεις σχετικά με το σύστημα ελέγχου για την πιστοποίηση της βιολογικής γεωργίας πρέπει επίσης να συνδεθούν με τη διαπίστωση του σημείου 3.1.1 σχετικά με το σύστημα ελέγχου για τη βιολογική γεωργία όσον αφορά τον οργανισμό πληρωμών.

3. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΠΑΗΡΩΜΩΝ

3.1. Σχεδιασμός/εφαρμογή των συστημάτων των κρατών μελών

3.1.1. Σύστημα ελέγχου για τη βιολογική γεωργία και σύνδεση με τις ενισχύσεις στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδίου για την κοινή γεωργική πολιτική

Νομική βάση:

Κανονισμός (ΕΕ) 2018/848 (κανονισμός για τη βιολογική παραγωγή)

Άρθρα 31 και 70 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115

Άρθρο 59 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116

Διαπίστωση της ΓΔ AGRI

3.1.1.1. Γενικά ζητήματα στη διαμόρφωση του συστήματος ελέγχου για την πιστοποίηση της βιολογικής γεωργίας

Με βάση τις παρατηρήσεις στο σημείο 2, η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι δεν εφαρμόζεται σύστημα ελέγχου για την πιστοποίηση της βιολογικής γεωργίας το οποίο να διασφαλίζει ορθές ενισχύσεις ΚΓΠ στους γεωργούς που χρησιμοποιούν τη βιολογική ιδιότητα για να λάβουν στήριξη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στο εξής: ΚΓΠ) ή εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ενωσιακή νομοθεσία (π.χ. εξαίρεση από την αιρεσιμότητα).

3.1.1.2. Κατάσταση των κοινόχρηστων βοσκοτόπων που χρησιμοποιούνται για βιολογική γεωργία

Οι ενισχύσεις στο πλαίσιο των παρεμβάσεων για τη βιολογική γεωργία στην Ελλάδα βασίζονται στην έκταση. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαπιστώθηκε ότι οι ελληνικές αρχές θεωρούν ότι όλοι οι κοινόχρηστοι βοσκότοποι στην Ελλάδα συμμορφώνονται προς τους κανόνες της ΕΕ για τη βιολογική παραγωγή (δηλαδή ότι οι βοσκότοποι είναι εξ ορισμού βιολογικοί).

Ωστόσο, το σύστημα των ελληνικών αρχών δεν διασφαλίζει ότι οι κοινόχρηστοι βοσκότοποι στην Ελλάδα πληρούν όλα τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα II μέρος II σημείο 1.4.2.2 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848, τα οποία έχουν ως εξής:

Τα ζώα βιολογικής εκτροφής επιτρέπεται να βόσκουν σε κοινόχρηστες γαίες υπό τον όρο ότι:

α) η κοινή γη δεν έχει υποστεί επεξεργασία για τουλάχιστον τρία έτη με προϊόντα ή ουσίες μη εγκεκριμένα για χρήση στη βιολογική παραγωγή·

β) τα ζώα μη βιολογικής εκτροφής που χρησιμοποιούν τις κοινές γαίες έχουν εκτραφεί με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον κατά τα άρθρα 23, 25, 28, 30, 31 και 34 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013·

γ) τα ζωικά προϊόντα που παράγονται από ζώα βιολογικής εκτροφής, ενόσω χρησιμοποιούν τις εν λόγω κοινόχρηστες γαίες δεν θεωρούνται ως βιολογικά προϊόντα, εκτός εάν είναι

δυνατόν να αποδειχθεί ότι υπήρξε επαρκής διαχωρισμός από τα ζώα μη βιολογικής εκτροφής.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, οι ελληνικές αρχές δήλωσαν ότι οι επιχειρήσεις δεν θα χρησιμοποιούσαν μη εγκεκριμένα προϊόντα, όπως γεωργικά φάρμακα, σε κοινόχρηστες γαίες. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι ελληνικές αρχές επιβεβαίωσαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου ότι οι προϋποθέσεις του παραρτήματος II μέρος II σημείο 1.4.2.2.1 δεν ελέγχονται, η ΓΔ AGR I συμπεραίνει ότι δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί ούτε η δήλωση ότι δεν χρησιμοποιούνται γεωργικά φάρμακα. Το τελευταίο αυτό στοιχείο τεκμηριώνεται από τον φάκελο με ΑΦΜ 144046039. Για τον εν λόγω φάκελο, η επιχείρηση βιολογικής παραγωγής διαθέτει πιστοποιητικό βιολογικής κτηνοτροφίας. Ωστόσο, ούτε ο φορέας πιστοποίησης και ελέγχου που πιστοποίησε την επιχείρηση για τη βιολογική κτηνοτροφία ούτε ο οργανισμός πληρωμών έλεγξαν τους βοσκοτόπους κατά τους επίσιους ελέγχους που διενήργησαν στην εν λόγω επιχείρηση. Η ΓΔ AGR I θεωρεί ότι το γεγονός ότι στο παράρτημα II μέρος II σημείο 1.4.2.2.1 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848 ορίζεται ότι «[τ]α ζώα βιολογικής εκτροφής επιτρέπεται να βόσκουν σε κοινόχρηστες γαίες» δεν απαλλάσσει τις αρχές από την υποχρέωσή τους να ελέγχουν την κατάσταση της γης προκειμένου να τη χαρακτηρίζουν «βιολογική» σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις.

Η επιχείρηση υπέβαλε αίτηση για το οικολογικό πρόγραμμα Π1-31.9 — Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας. Η ενίσχυση υπολογίστηκε με βάση την επιλέξιμη έκταση κοινόχρηστων βοσκοτόπων που της αποδόθηκε (13,49 εκτάρια), παρότι δεν διενεργήθηκε έλεγχος όσον αφορά τη γη (μόνο όσον αφορά τα ζώα).

Με βάση τις διαπιστώσεις των σημείων 2 και 3.1.1, η ΓΔ AGR I είναι της άποψης ότι δεν εφαρμόζεται σύστημα ελέγχου της βιολογικής παραγωγής και, ως εκ τούτου, δεν παρέχεται διασφάλιση ότι οι ενισχύσεις της ΚΓΠ στο πλαίσιο των παρεμβάσεων για τη βιολογική γεωργία [Π3-70-2.1 — Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία) Π3-70-1.6 — Ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους μελισσοκόμους για την προστασία των μελισσοσμηνιών και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και Π1-31.9 — Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας] στο πλαίσιο του ελληνικού στρατηγικού σχεδίου για την κοινή γεωργική πολιτική (στο εξής: στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ) χορηγούνται μόνο σε επιλέξιμους βιοκαλλιεργητές [δηλαδή επιχειρήσεις που διατηρούν τη βιολογική τους ιδιότητα ή βρίσκονται σε φάση μετατροπής σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/848]. Η διαπίστωση μπορεί να έχει αντίκτυπο και σε άλλες παρεμβάσεις στις οποίες η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της βιολογικής γεωργίας θεωρείται ότι πληροί το βασικό σενάριο.

Αυτό συνιστά πιθανή σοβαρή έλλειψη αριθ. 16 της κατηγορίας 1: Τα συστήματα δεν έχουν σχεδιαστεί για τον έλεγχο όλων των διατάξεων και των απαιτήσεων (συμπεριλαμβανομένων των όρων επιλεξιμότητας που σχετίζονται με τον δικαιούχο / την παρέμβαση / τις δαπάνες) που προβλέπονται από τις βασικές απαιτήσεις της Ένωσης (στο εξής: ΒΑΕ) (συμπεριλαμβανομένου του εγκεκριμένου στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ), για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα.

Επιπλέον, δεδομένου ότι θεωρείται ότι οι βιοκαλλιεργητές συμμορφώνονται εξ ορισμού με τις απαιτήσεις αιρεσιμότητας, η ΓΔ AGR I θεωρεί ότι υπάρχει επίσης η πιθανή σοβαρή έλλειψη αριθ. 18 — Όσον αφορά την αιρεσιμότητα, το σύστημα ελέγχου δεν έχει εφαρμοστεί

πλήρως ή δεν ελέγχει όλες τις απαιτήσεις που προβλέπονται από τις ΒΔΕ και το εγκεκριμένο στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ.

Ζητείται από τις ελληνικές αρχές να προσδιορίσουν όλες τις παρεμβάσεις που επηρεάζονται από τις ελλείψεις που αναφέρονται ανωτέρω σχετικά με τις παρεμβάσεις Π3-70-2.1, Π3-70-1.6 και Π1-31.9, καθώς και να προσδιορίσουν ποσοτικά τον κίνδυνο για τα Ταμεία για τα έτη υποβολής αιτήσεων 2025 και 2026.

3.1.2. Δικαιώματα ενίσχυσης

Νομική βάση:

Άρθρα 23-25, 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115

Άρθρο 59 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116

3.1.2.1. Καθορισμός αρχικών μοναδιαίων αξιών δικαιωμάτων ενίσχυσης το 2023 και στάδια μετατροπής

Διαπίστωση της ΓΔ AGRI

Με την επιστολή CL-75406, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (στο εξής: ΕΕΣ) κοινοποίησε στην Ελλάδα διαπίστωση που προέκυψε από τις ελεγκτικές εργασίες του στο πλαίσιο της δήλωσης αξιοπιστίας για το οικονομικό έτος 2025. Αφορά τη συναλλαγή 25.P.AGI.1116 - Decl_id: 4860952688 - Line_id: 4860952731. Το ΕΕΣ επισημαίνει ότι, κατά τον υπολογισμό της αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης για το 2023, οι ελληνικές αρχές:

- δεν συμπεριέλαβαν στον υπολογισμό την ενίσχυση οικολογικού προσανατολισμού του 2022 και
- δεν αφαίρεσαν την κατανομή του εθνικού αποθέματος από το ανώτατο όριο της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα (στο εξής: BISS) πριν από την εφαρμογή συντελεστών μείωσης.

Κατά την άποψη της ΓΔ AGRI, αυτό δεν συνάδει με το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Και τα δύο σφάλματα είχαν ως αποτέλεσμα χαμηλότερο συντελεστή μείωσης από εκείνον που θα έπρεπε να είχε εφαρμοστεί^(*). Μολονότι το ΕΕΣ διαπίστωσε το σφάλμα σε μία συναλλαγή και ο δικαιούχος διαθέτει δικαιώματα ενίσχυσης μόνο στις περιφέρειες 2 (αρόσιμη γη) και 3 (μόνιμες καλλιέργειες), κατά την άποψη της ΓΔ AGRI είναι πολύ πιθανό το γεγονός αυτό να αντικατοπτρίζει συστηματικό σφάλμα των ελληνικών αρχών, το οποίο επηρεάζει και τα δικαιώματα ενίσχυσης της περιφέρειας 1 (μόνιμοι βοσκότοποι)^(*). Όλα τα ανωτέρω οδηγούν σε εσφαλμένη αρχική μοναδιαία αξία των δικαιωμάτων ενίσχυσης και για τις τρεις αγρονομικές περιφέρειες, καθώς και σε εσφαλμένο υπολογισμό

(*) Συντελεστής μείωσης που έπρεπε να εφαρμοστεί για την περιφέρεια 2 (αρόσιμη γη): -48,03 %, συντελεστής μείωσης που εφαρμόστηκε από τις ελληνικές αρχές για μόνιμους βοσκότοπους: -17,49 %%. Συντελεστής μείωσης που έπρεπε να εφαρμοστεί για την περιφέρεια 3 (μόνιμες καλλιέργειες): -49,62 %, συντελεστής μείωσης που εφαρμόστηκε από τις ελληνικές αρχές για μόνιμους βοσκότοπους: -21,44 %.

(*) Συντελεστής μείωσης που έπρεπε να εφαρμοστεί για την περιφέρεια 1 (μόνιμοι βοσκότοποι): -50,18 %, συντελεστής μείωσης που εφαρμόστηκε από τις ελληνικές αρχές για μόνιμους βοσκότοπους: -27,19 %.

των βημάτων σύγκλισης που εφαρμόστηκαν το 2023 και το 2024 προς την τιμή-στόχο για το 2026 σύμφωνα με το άρθρο 24. Το ίδιο ισχύει και για την αρχική μοναδιαία αξία των μεταβιβάσεων δικαιωμάτων ενίσχυσης για όλα τα είδη γης.

Τύπος δικαιώματος ενίσχυσης	Γεωργική περιφέρεια	Μοναδιαία αξία 2023 (EUR) (ελληνικές αρχές) — Α	Μοναδιαία αξία 2024 (EUR) (ελληνικές αρχές) — Β	Επανυπολογισθείσα μοναδιαία αξία 2023 (EUR) — Γ	Επανυπολογισθείσα μοναδιαία αξία 2024 (EUR) — Δ	Διαφορά (Α-Γ) στην αξία του 2023 (EUR)	Διαφορά (Β-Δ) στην αξία του 2024 (EUR)
BISS	2	200,877	207,136	199,03	206,21	1,85	0,92
Μεταβίβαση δικαιωμάτων BISS	2	218,163	215,781	216,16	214,78	2,01	1,01
Μεταβίβαση δικαιωμάτων BISS	3	225,794	257,153	223,71	240,43	2,09	16,72

Τέλος, όσον αφορά τη μοναδιαία αξία του 2024 για τις μεταβιβάσεις στην περιφέρεια 3, πέραν των άλλων σφαλμάτων που περιγράφονται ανωτέρω, οι ελληνικές αρχές χρησιμοποίησαν εσφαλμένα την τιμή-στόχο για το 2026 αντί της αξίας του 2024.

Το ζήτημα συνιστά συστηματικό σφάλμα που επηρεάζει όλες τις ενισχύσεις στο πλαίσιο της BISS και έχει ως αποτέλεσμα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά στο πλαίσιο της BISS και για τις τρεις περιφέρειες, ενώ επηρεάζει επίσης τις μεταβιβάσεις δικαιωμάτων ενίσχυσης και για τις τρεις περιφέρειες, κατά τα έτη υποβολής αιτήσεων 2023, 2024 και 2025. Στον βαθμό που η συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα (στο εξής: CRISS) και η συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη για γεωργούς νεαρής ηλικίας (στο εξής: CIS-YF) βασίζονται στην BISS, το ζήτημα επηρεάζει και τις 3 παρεμβάσεις.

3.1.2.2. Κατανομή δικαιωμάτων ενίσχυσης από το εθνικό απόθεμα

Ο έλεγχος της ΓΔ AGRI αποσκοπούσε στη διασφάλιση της ορθότητας των αξιών των δικαιωμάτων ενίσχυσης που χορηγήθηκαν από το εθνικό απόθεμα το 2024 και το 2025, δεδομένου ότι οι ελληνικές αρχές εξήγησαν ότι χρησιμοποιούν αξίες διαφορετικές από τις μέσες αξίες για το 2026. Παρότι οι ελληνικές αρχές διαθέτουν λεπτομερείς υπολογισμούς σε Excel, οι οποίοι παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια της αποστολής, οι υπολογισμοί αυτοί δεν παρασχέθηκαν στη ΓΔ AGRI προς επαλήθευση, παρά τα επανειλημμένα αιτήματά της.

Επιπλέον, η ΓΔ AGRI ήθελε να επαληθεύσει την τήρηση της σειράς προτεραιότητας για την κατανομή των δικαιωμάτων ενίσχυσης από το εθνικό απόθεμα σύμφωνα με το άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 και σύμφωνα με το σημείο 4.2.1.4 του ελληνικού στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ το 2024, όσον αφορά τους γεωργούς με ειδικά δικαιώματα για το βόειο, το πρόβειο και το αιγείο κρέας. Ωστόσο, έως την ημερομηνία της παρούσας επιστολής, οι αρχές δεν είχαν παράσχει εξηγήσεις ούτε έγγραφα που να αποδευκνύουν την τήρηση της εν λόγω σειράς προτεραιότητας.

Ως εκ τούτου, στο παρόν στάδιο, η ΓΔ AGRI δεν αποκομίζει βεβαιότητα ως προς την ορθότητα των αξιών των δικαιωμάτων ενίσχυσης για την κατανομή από το εθνικό απόθεμα κατά τα έτη υποβολής αιτήσεων 2024 και 2025.

Η ΓΔ ΑGR1 θεωρεί ότι οι ανωτέρω διαπιστώσεις συνιστούν πιθανή σοβαρή έλλειψη στον σχεδιασμό / στη διαμόρφωση των συστημάτων διακυβέρνησης της κατηγορίας 1, πιθανή σοβαρή έλλειψη αριθ. 6: *Ο σχεδιασμός ή η διαμόρφωση των συστημάτων που σχετίζονται με τον υπολογισμό των πληρωμών/ενισχύσεων δεν λαμβάνει υπόψη όλους τους σχετικούς κανόνες, που καλύπτουν την BISS κατά τα έτη υποβολής αιτήσεων 2023-2026.*

Ζητείται από τις ελληνικές αρχές:

- να υπολογίσουν εκ νέου και να καθορίσουν τις ορθές αρχικές μοναδιαίες αξίες των δικαιωμάτων ενίσχυσης και την αξία των μεταβιβάσεων και για τις τρεις περιφέρειες όσον αφορά τα έτη υποβολής αιτήσεων 2023, 2024 και 2025, συμπεριλαμβανομένων των σταδίων μετατροπής·
- να αποδείξουν την ορθότητα των αξιών των δικαιωμάτων ενίσχυσης για την κατανομή από το εθνικό απόθεμα κατά τα έτη υποβολής αιτήσεων 2024 και 2025·
- να κινήσουν διαδικασίες ανάκτησης για τις περιπτώσεις αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών κατά τα αντίστοιχα έτη·
- να υπολογίσουν τον κίνδυνο για το Ταμείο για τα έτη υποβολής αιτήσεων 2023, 2024 και 2025.

3.1.3. *Το σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων περιλαμβάνει επιλέξιμες εκτάσεις σύμφωνα με το εγκεκριμένο στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ*

Νομική βάση:

Άρθρο 4 παράγραφοι 3 και 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115

Άρθρο 59 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116

Διαπιστώσεις της ΓΔ ΑGR1

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι, μολονότι ήταν διαθέσιμη επικαιροποιημένη έκδοση του συστήματος αναγνώρισης αγροτεμαχίων (στο εξής: ΣΑΑ) (η διανυσματική πλατφόρμα σε επίπεδο ILOTS / επιμέρους ILOTS), η οποία αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για το ΟΣΔΕ, ο οργανισμός πληρωμών δεν τη χρησιμοποίησε για τον υπολογισμό των πληρωμών όσον αφορά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025. Δεν τη χρησιμοποίησε ούτε για να κινήσει διαδικασίες ανάκτησης όπου χρειαζόταν, όπως προβλεπόταν αρχικά στο σχέδιο δράσης του, μολονότι αυτό θα ήταν απαραίτητο διότι, κατά την επικαιροποίηση, εντοπίστηκαν πολυάριθμα μη επιλέξιμα χαρακτηριστικά (όπως τεχνουργήματα και ανθρωπογενείς κατασκευές), καθώς και μη επιλέξιμες εκτάσεις, που πρέπει να εξαιρεθούν από την έκταση που περιλαμβάνεται στο ΣΑΑ. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα μη επιλέξιμες ενισχύσεις κατά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της έρευνας ΑΑ/2022/004/GR, η ΓΔ ΑGR1 έλεγξε το αντικειμενικό σύστημα που εφάρμοσαν οι ελληνικές αρχές προκειμένου να διασφαλίσουν ότι, για αγροτεμάχια με διάσπαρτα μη επιλέξιμα χαρακτηριστικά (στα οποία εφαρμόζεται αναλογικό σύστημα), η μέγιστη επιλέξιμη έκταση στο ΣΑΑ (πρώην LPIS) ήταν ορθή και πληρούσε τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας που προβλέπονται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013. Με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το σύστημα που εφαρμόζεται στην

Ελλάδα δεν διασφάλιζε ότι οι εκτάσεις που δηλώθηκαν για ενίσχυση πληρούσαν όλους τους όρους επιλεξιμότητας, ιδίως όσον αφορά την προσβασιμότητα των εν λόγω εκτάσεων για βόσκηση και την άσκηση γεωργικής δραστηριότητας σ' αυτές.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου IACS2/2024/008/GR, διαπιστώθηκε ότι, όσον αφορά τους μόνιμους βοσκοτόπους που περιέχουν διάσπαρτα μη επιλέξιμα χαρακτηριστικά, οι ελληνικές αρχές εξακολουθούν να εφαρμόζουν αναλογικό σύστημα για τον προσδιορισμό της έκτασης που θεωρείται επιλέξιμη, και ότι το ίδιο σύστημα που χρησιμοποιήθηκε για το έτος υποβολής αιτήσεων 2022 εφαρμόστηκε επίσης για το έτος υποβολής αιτήσεων 2023 και έπειτα.

Στο πλαίσιο του υπό εξέλιξη σχεδίου δράσης⁽⁹⁾, οι ελληνικές αρχές δεσμεύτηκαν να θεσπίσουν νέο σύστημα για τον καθορισμό της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης για τα αγροτεμάχια στο ΣΑΑ, ώστε να διασφαλιστεί ότι η μέγιστη επιλέξιμη έκταση στο ΣΑΑ αποτυπώνει ορθά την έκταση που συμμορφώνεται με τις νομικές διατάξεις και τους ορισμούς που ορίζονται στο στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ.

Με τον έλεγχο διαπιστώθηκε —και οι ελληνικές αρχές επιβεβαίωσαν στη συνέχεια— ότι δεν επήλθαν οι αναγκαίες αλλαγές στο σύστημα για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025. Κατά συνέπεια, το ΣΑΑ συνέχισε να εφαρμόζει παρωχημένους αλγόριθμους, οι οποίοι δεν διασφάλιζαν ότι μόνο επιλέξιμα αγροτεμάχια που εμπίπτουν στις χαρακτηρισμένες περιοχές λαμβάνονταν υπόψη για ενίσχυση σύμφωνα με το στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ.

Επιπλέον, παραμένει ασαφής ο τρόπος με τον οποίο το κριτήριο της «πραγματικής χρήσης» θα καταγραφεί και θα αποτυπωθεί στη μέγιστη επιλέξιμη έκταση στο ΣΑΑ σύμφωνα με την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση T-46/19.

Με βάση τα ανωτέρω και δεδομένου ότι ο ορισμός της επιλέξιμης γης παραμένει αμετάβλητος από το έτος υποβολής αιτήσεων 2022, η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι εξακολουθεί να ισχύει η διαπίστωση σχετικά με το σύστημα που θέσπισαν οι ελληνικές αρχές για τον καθορισμό της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης στο ΣΑΑ.

Συνεπώς, η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι τα εν λόγω ζητήματα συνιστούν πιθανή σοβαρή έλλειψη της κατηγορίας I [Πιθανή σοβαρή έλλειψη αριθ. 15 — Οι διατάξεις και οι απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένων των όρων επιλεξιμότητας που σχετίζονται με τον δικαιούχο / την παρέμβαση / τις δαπάνες) που προβλέπονται στις ΒΑΕ (συμπεριλαμβανομένων των εγκεκριμένων στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ) δεν έχουν εφαρμοστεί πλήρως] η οποία επηρεάζει τις πληρωμές για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα. Η ΓΔ AGRI τονίζει επίσης ότι η εν λόγω πιθανή σοβαρή έλλειψη είναι επαναλαμβανόμενη, δεδομένου ότι έχει ήδη επισημανθεί από τη ΓΔ AGRI ως διαπίστωση στο πλαίσιο της έρευνας IACS2/2024/008/GR και δεν έχει διορθωθεί μέχρι στιγμής.

Ζητείται από τις ελληνικές αρχές να υπολογίσουν τον κίνδυνο για τα Ταμεία που οφείλεται στην έλλειψη αυτή κατά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα.

3.1.4. Γη προς διάθεση

Νομική βάση:

(9) Δρομολογήθηκε σε συνέχεια της έρευνας IACS2/2024/008/GR.

Άρθρο 4 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115

Άρθρο 59 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116

Διαπίστωση της ΓΔ AGRI

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, οι ελληνικές αρχές περιέγραψαν διάφορες αλλαγές στους ελέγχους που εφαρμόστηκαν ώστε να εξακριβωθεί αν η δηλωθείσα έκταση βρισκόταν στη διάθεση του γεωργού. Μία από τις κύριες αλλαγές αφορά τον αριθμό ΑΤΑΚ: ενώ για το έτος υποβολής αιτήσεων 2024 ο αριθμός ΑΤΑΚ ήταν προαιρετικός για τις μισθωμένες εκτάσεις, για το 2025 κατέστη υποχρεωτικός τόσο για τις μισθωμένες όσο και για τις ιδιόκτητες εκτάσεις. Τα αγροτεμάχια για τα οποία δεν έχει δηλωθεί αριθμός ΑΤΑΚ ή έχει δηλωθεί μη έγκυρος ή εσφαλμένος αριθμός ΑΤΑΚ αποκλείονται αυτόματα.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του υπό εξέλιξη σχεδίου δράσης που προέκυψε από την έρευνα IACS2/2024/008/GR, οι ελληνικές αρχές δεσμεύτηκαν να διενεργήσουν ασύγχρονους γεωχωρικούς ελέγχους για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025, όπου υπήρχαν διαθέσιμα αξιόπιστα γεωχωρικά δεδομένα. Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση προόδου που έλαβε η ΓΔ AGRI, στη δράση 2.5 του σχεδίου δράσης αναφερόταν ότι, μετά τη δοκιμή των αποτελεσμάτων, το ελληνικό Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης θα συγκέντρωνε έως τον Μάιο του 2026 τα γεωχωρικά δεδομένα για ποσοστό πάνω από το 95 % των αγροτεμαχίων. Ωστόσο, κατά τον έλεγχο επιβεβαιώθηκε ότι, στην πράξη, δεν είχαν διενεργηθεί γεωχωρικοί έλεγχοι. Με βάση το εγκεκριμένο σχέδιο δράσης, η ΓΔ AGRI αντιλήφθηκε ότι τα αποτελέσματα που παρασχέθηκαν από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης θα χρησιμοποιούνταν στους υπολογισμούς για τις πληρωμές του έτους υποβολής αιτήσεων 2025, ωστόσο, αυτό δεν συνέβη, και οι ελληνικές αρχές βασίστηκαν αντ' αυτού σε άλλα είδη ελέγχων.

Δεδομένου ότι τα έγγραφα σχετικά με τη μίσθωση ή την κυριότητα που υποβάλλονται με την αίτηση ενίσχυσης παραμένουν σε αλφαριθμητική μορφή, ενώ οι πληροφορίες σχετικά με τα αγροτεμάχια για τα οποία υποβάλλεται αίτηση ενίσχυσης τηρούνται σε γεωχωρική μορφή, οι δύο πηγές παραμένουν ασύμβατες και δεν επιτρέπουν τη διενέργεια γεωχωρικού διασταυρούμενου ελέγχου μεταξύ των εκτάσεων που δηλώνονται και των εκτάσεων που βρίσκονται στη διάθεση του γεωργού. Ως εκ τούτου, η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι η διαπίστωση στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας παραμένει αμετάβλητη σε σχέση με εκείνη που είχε διατυπωθεί στο πλαίσιο των ερευνών ΛΑ/2022/004/GR και IACS2/2024/008/GR.

Με βάση τα ανωτέρω, η ΓΔ AGRI εμμένει στην άποψή της ότι ο σχεδιασμός / η διαμόρφωση των συστημάτων δεν καλύπτει την προϋπόθεση ότι οι γεωργοί πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους τη γη για κάθε παρέμβαση για την οποία υποβάλλουν αίτηση. Αυτό συνιστά πιθανή σοβαρή έλλειψη κατηγορίας 1 [Ιιθανή σοβαρή έλλειψη αριθ. 15 — Οι διατάξεις και οι απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένων των όρων επιλεξιμότητας που σχετίζονται με τον δικαιούχο / την παρέμβαση / τις δαπάνες) που προβλέπονται στις ΒΑΕ (συμπεριλαμβανομένων των εγκεκριμένων στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ) δεν έχουν εφαρμοστεί πλήρως] και επηρεάζει το σύνολο των παρεμβάσεων ΟΣΔΕ. Η ΓΔ AGRI τονίζει επίσης ότι η εν λόγω πιθανή σοβαρή έλλειψη είναι επαναλαμβανόμενη, δεδομένου ότι έχει ήδη επισημανθεί από τη ΓΔ AGRI ως διαπίστωση στο πλαίσιο της έρευνας IACS2/2024/008/GR και δεν έχει διορθωθεί μέχρι στιγμής.

Ζητείται από τις ελληνικές αρχές να υπολογίσουν τον κίνδυνο για το Ταμείο που οφείλεται στην έλλειψη αυτή κατά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα.

3.1.5. *Η διαμόρφωση των συστημάτων καλύπτει μέτρα για την αποφυγή της καταστρατήγησης των διατάξεων του ενωσιακού δικαίου*

Νομική βάση:

Άρθρο 62 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116

Διαπιστώσεις της ΓΔ AGRI

Με βάση τις διαπιστώσεις που προέκυψαν από την έρευνα IACS2/2004/008/GR, κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχε διαδικασία για τον εντοπισμό καταστρατήγησης, οι ελληνικές αρχές θέσπισαν επικαιροποιημένη μεθοδολογία για τον εντοπισμό περιπτώσεων στις οποίες μπορεί να υπάρχει τεχνητή δημιουργία προϋποθέσεων για τη λήψη πριμοδότησης. Το έγγραφο αυτό υποβλήθηκε με την τελευταία έκδοση του σχεδίου δράσης που σχετίζεται με την προαναφερθείσα έρευνα. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, οι ελληνικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι η εν λόγω μεθοδολογία χρησιμοποιείται για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025.

Στο πλαίσιο του ελέγχου διαπιστώθηκε ότι οι παρατηρήσεις της ΓΔ AGRI σχετικά με το σχέδιο μεθοδολογίας, οι οποίες είχαν διατυπωθεί στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης, δεν ελήφθησαν υπόψη, με εξαίρεση τη θέσπιση ειδικών ελέγχων για καταστρατήγηση όσον αφορά τις ακόλουθες παρεμβάσεις:

- αναδιανεμητική ενίσχυση: CRISS·
- περιοχές με φυσικούς περιορισμούς: ΠΦΠ·
- BISS, στον βαθμό που τα ζώα δηλώνονται στο πλαίσιο της BISS, χωρίς να ζητείται συνδεδεμένη στήριξη (στο εξής: CIS) για τα ζώα.

Ωστόσο, εξακολουθεί να μην έχει πραγματοποιηθεί ανάλυση του κινδύνου για όλες τις παρεμβάσεις, η οποία θα καθιστούσε δυνατή την κατάλληλη κατεύθυνση των ελέγχων καταστρατήγησης στις παρεμβάσεις στις οποίες ο κίνδυνος είναι υψηλότερος σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116. Ως εκ τούτου, η ΓΔ AGRI εμμένει στην άποψη ότι οι έλεγχοι που διενεργεί ο οργανισμός πληρωμών δεν είναι εξαντλητικοί και δεν καλύπτουν όλους τους σημαντικούς κινδύνους / περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να υπάρχει τεχνητή δημιουργία προϋποθέσεων για τη λήψη πριμοδότησης.

Όσον αφορά τον κίνδυνο καταστρατήγησης σε σχέση με την αιρεσιμότητα, οι ελληνικές αρχές ανέφεραν κατά τη διάρκεια του ελέγχου ότι δεν απαιτείται σχετική ανάλυση, δεδομένου ότι η αιρεσιμότητα δεν αποτελεί όρο επιλεξιμότητας.

Ως προς το σημείο αυτό, η ΓΔ AGRI θα ήθελε να διευκρινίσει ότι το άρθρο 62 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 δεν αναφέρεται σε όρους επιλεξιμότητας, αλλά στο αν «[φυσικά ή νομικά πρόσωπα] δημιούργησαν τεχνητά τις προϋποθέσεις για την απόκτηση των πλεονεκτημάτων αυτών». Ως εκ τούτου, κατά την άποψη της ΓΔ AGRI, αυτό περιλαμβάνει και την αιρεσιμότητα: για παράδειγμα, το γεγονός της κατάρτισης μιας εκμετάλλευσης προκειμένου να υπολείπεται του σχετικού ορίου και, ως εκ τούτου, να εξαιρείται από την αιρεσιμότητα θεωρείται πλεονέκτημα. Επιπλέον, η αιρεσιμότητα χρησιμοποιείται ως βάση αναφοράς για διάφορες παρεμβάσεις και, επομένως, τα πλεονεκτήματα δεν περιορίζονται μόνο στην εξαίρεση ενός δικαιούχου από τους ελέγχους αιρεσιμότητας.

Με βάση τα ανωτέρω, η ΓΑ AGRI θεωρεί ότι ο σχεδιασμός / η διαμόρφωση του συστήματος δεν περιλαμβάνει μέτρα για την αποφυγή της καταστρατήγησης των διατάξεων του ενωσιακού δικαίου. Αυτό συνιστά πιθανή σοβαρή έλλειψη κατηγορίας 1 [Πιθανή σοβαρή έλλειψη αριθ. 8 — Ο σχεδιασμός / η διαμόρφωση των συστημάτων δεν καλύπτει μέτρα για την αποφυγή της καταστρατήγησης διατάξεων του ενωσιακού δικαίου (τεχνητή δημιουργία προϋποθέσεων για τη λήψη προμοδότησης)] και επηρεάζει όλες τις παρεμβάσεις του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ ΟΣΔΕ, καθώς και την αιρεσιμότητα, με εξαίρεση τη συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα και τις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς (στο εξής: ΠΦΠ), για τις οποίες εφαρμόστηκε κατάλληλη διαδικασία.

Ζητείται από τις ελληνικές αρχές να υπολογίσουν τον κίνδυνο για τα Γαμεία που οφείλεται στην έλλειψη αυτή κατά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα.

3.1.6. *Συστήματα ελέγχου της συμμόρφωσης με τα κριτήρια επιλεξιμότητας των οικολογικών προγραμμάτων και των παρεμβάσεων ENV-CLIM (πλην της βιολογικής γεωργίας)*

Νομική βάση:

Άρθρα 31 και 70 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115

Άρθρο 59 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116

Διαπιστώσεις της ΓΑ AGRI

Κύριος στόχος της παρέμβασης του οικολογικού προγράμματος Π1-31.4 — Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία είναι η διαχείριση των υπολειμμάτων όλων των ειδών καλλιεργειών, με στόχο τόσο τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής όσο και τη βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους.

Σύμφωνα με τις ελληνικές αρχές, η υλοποίηση της παρέμβασης περιλαμβάνει δύο στάδια: πρώτον, την απομάκρυνση όλων των ειδών υπολειμμάτων και, στη συνέχεια, τη συλλογή και επεξεργασία τους (είτε με εξοπλισμό του ίδιου του δικαιούχου είτε μέσω παροχής υπηρεσιών από τρίτους). Δεύτερον, την εφαρμογή του παραγόμενου κομποστ στα οικεία αγροτεμάχια. Επιπρόσθετα, οι δικαιούχοι υποχρεούνται να διενεργούν αναλύσεις εδάφους στα αγροτεμάχια που καλύπτονται από την παρέμβαση κατά τη διάρκεια της περιόδου δέσμευσης σύμφωνα με το στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ. Οι αναλύσεις αυτές πρέπει να διενεργούνται από διαπιστευμένα εργαστήρια, κρατικά εργαστήρια ή νομικές οντότητες που εποπτεύονται από τις ελληνικές αρχές, και τα αποτελέσματα πρέπει να καταχωρίζονται στο ψηφιακό αποθετήριο του συστήματος παροχής συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Με βάση τους δύο φακέλους που εξετάστηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου για την εν λόγω παρέμβαση, σε έναν από τους φακέλους του δείγματος ⁽¹⁶⁾, ο οργανισμός πληρωμών αποδέχθηκε αναλύσεις εδάφους με ημερομηνία το 2019 ως σύμφωνες με τους όρους επιλεξιμότητας για την παρέμβαση και, ως εκ τούτου, καταβλήθηκε το σύνολο της πληρωμής για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025. Οι ελληνικές αρχές αιτιολόγησαν την προσέγγιση αυτή με το επιχείρημα ότι τα εργαστηριακά αποτελέσματα εξακολουθούσαν να ισχύουν για περίοδο τριών έως πέντε ετών. Ωστόσο, το στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ απαιτεί την υποβολή αναλύσεων εδάφους σε ετήσια βάση καθ' όλη τη διάρκεια της

⁽¹⁶⁾ ΑΦΜ 163544716.

περιόδου δέσμευσης, η οποία, κατά τη γνώμη της ΓΔ ΑGR1 για τα οικολογικά προγράμματα, είναι το εκάστοτε έτος υποβολής αιτήσεων. Ως εκ τούτου, η αποδοχή αναλύσεων εδάφους που δεν αντιστοιχούν στο οικείο έτος υποβολής αιτήσεων δεν συνάδει με τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας σύμφωνα με το στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ.

Στο πλαίσιο του ελέγχου διαπιστώθηκε επίσης, όσον αφορά έναν άλλο φάκελο του δείγματος ⁽¹⁾, ότι ο γεωργός δεν είχε υποβάλει καμία ανάλυση εδάφους. Κατόπιν διοικητικού και επιτόπιου ελέγχου, ο οργανισμός πληρωμών επέβαλε ποινή ύψους 817,92 EUR. Ωστόσο, σύμφωνα με την ερμηνεία της ΓΔ ΑGR1 για το στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ, η υποβολή ανάλυσης εδάφους συνιστά προϋπόθεση επιλεξιμότητας. Κατά συνέπεια, η μη συμμόρφωση με την απαίτηση αυτή θα έπρεπε να έχει ως αποτέλεσμα να θεωρηθεί ο δικαιούχος μη επιλέξιμος για ενίσχυση αντί να του επιβληθεί μόνο κύρωση.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του ελέγχου διαπιστώθηκε ότι οι έλεγχοι του οργανισμού πληρωμών δεν επαλήθευσαν αν οι δικαιούχοι είχαν πρόσβαση στα μηχανήματα που απαιτούνται για την επεξεργασία των κλαδιών, είτε ιδιόκτητα είτε μέσω μίσθωσης, σύμφωνα με τους όρους επιλεξιμότητας της παρέμβασης. Η απουσία του ελέγχου αυτού ενέχει τον κίνδυνο να καούν τα κλαδιά, κατά παράβαση των υποχρεώσεων της παρέμβασης που εφαρμόζονται τόσο στα υπολείμματα αροτραίων καλλιεργειών όσο και στα υπολείμματα κλαδέματος μόνιμων καλλιεργειών.

Επιπλέον, κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε πρόβλημα στο σύστημα ελέγχου σχετικά με την παρέμβαση ENVCLIM 70-1.5 — Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών ζώων. Σύμφωνα με το σχετικό τμήμα του στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ, η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις για την καλή μεταχείριση των ζώων αποτελεί έναν από τους όρους επιλεξιμότητας που προβλέπονται στο στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου ⁽²⁾, και κατόπιν συζήτησης με τις ελληνικές αρχές, κατέστη σαφές ότι η απαίτηση για την καλή μεταχείριση των ζώων δεν έχει μεταφερθεί ούτε εφαρμόζεται στην εθνική νομοθεσία. Οι ελληνικές αρχές εξήγησαν ότι η συμμόρφωση με την καλή μεταχείριση των ζώων ελέγχεται στο πλαίσιο των ελέγχων αιρεσιμότητας. Ωστόσο, δεν παρασχέθηκαν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι ελέγχεται η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις για την καλή μεταχείριση των ζώων. Η ΓΔ ΑGR1 υπενθυμίζει ότι οι δικαιούχοι στο πλαίσιο της παρέμβασης 70-1.5 που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις για την καλή μεταχείριση των ζώων θα πρέπει να θεωρούνται μη επιλέξιμοι (σε αντίθεση με την απλή επιβολή κύρωσης στο πλαίσιο της αιρεσιμότητας) και δεν θα έπρεπε να έχει καταβληθεί καμία ενίσχυση. Δεν παρασχέθηκαν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις για την καλή μεταχείριση των ζώων έχει ως αποτέλεσμα τη μη καταβολή ενίσχυσης στο πλαίσιο της παρέμβασης 70-1.5.

Η ΓΔ ΑGR1 θεωρεί ότι τα ζητήματα συνιστούν πιθανή σοβαρή έλλειψη της κατηγορίας 1 (Πιθανή σοβαρή έλλειψη αριθ. 16. Τα συστήματα δεν έχουν σχεδιαστεί για τον έλεγχο όλων των όρων επιλεξιμότητας κάθε παρέμβασης) και ότι η έλλειψη αυτή επηρεάζει τις προαναφερθείσες παρεμβάσεις «ENVCLIM — 70-1.5 — Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών ζώων» και «Οικολογικά προγράμματα — ΠΙ-31.4 — Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία» για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα.

Ζητείται από τις ελληνικές αρχές:

⁽¹⁾ ΑΦΜ 164479346.

⁽²⁾ Για παράδειγμα, ΑΦΜ 062654387 και ΑΦΜ 301413336.

- να αποδείξουν ότι οι απαιτήσεις για την καλή μεταχείριση των ζώων ελέγχονται στο πλαίσιο των ελέγχων αιρεσιμότητας και ότι τα αποτελέσματα λαμβάνονται υπόψη για τις πληρωμές του έτους υποβολής αιτήσεων 2025 στο πλαίσιο της παρέμβασης 70-1.5 — Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών ζώων
- να υπολογίσουν τον κίνδυνο για τα Ταμεία που οφείλεται στην έλλειψη αυτή.

3.1.7. Έλεγχος της γεωργικής δραστηριότητας

Νομική βάση:

Άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115

Άρθρο 59 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116

Διαπιστώσεις της ΓΔ AGRI

Το κεφάλαιο 4.1.1. του στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ ορίζει τη γεωργική δραστηριότητα και τις απαιτήσεις για τους διάφορους τύπους γης.

- Όσον αφορά τους βοσκοτόπους σε παραγωγή, τα αγροτεμάχια πρέπει να είναι επιλέξιμα για την BISS και να πληρούν την απαίτηση ελάχιστης πυκνότητας ζωικού κεφαλαίου 0,7 μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ)/εκτάριο, ενώ όσον αφορά τους βοσκοτόπους σε διατήρηση απαιτείται ελάχιστη βόσκηση 0,2 ΜΖΚ/εκτάριο.
- Όσον αφορά τις μόνιμες καλλιέργειες, ως δραστηριότητα νοείται η διαχείριση της αυτοφυούς βλάστησης (συμπεριλαμβανομένης της κοπής/εναπόθεσης) του υπορρόφου της φυτείας ανά 2 έτη ή το κλάδεμα τουλάχιστον ανά δύο έτη.
- Στα αγροτεμάχια αροτραίων καλλιεργειών, η δραστηριότητα συνίσταται στην παραγωγή ή τη διατήρηση. Όταν δεν υπάρχει παραγωγή αλλά διατήρηση, πραγματοποιείται μία κατεργασία του εδάφους ετησίως, με εξαίρεση τα αγροτεμάχια με κλίση άνω του 6 % και έως 12 % που διατρέχουν κίνδυνο διάβρωσης και στα οποία η άροση πραγματοποιείται κατά τις ισοϋψείς ή διαγώνια. Σε αρόσιμα αγροτεμάχια με κλίση άνω του 12 %, οι παραγωγοί πρέπει να αφήνουν, κάθετα προς την κλίση και σε απόσταση 40 m μεταξύ τους, ζώνες ανάσχεσης πλάτους 5 m. Σε αγροτεμάχια αρόσιμων καλλιεργειών με κλίση άνω του 15 %, δεν επιτρέπεται η άροση από την 1η Νοεμβρίου έως και τη 15η Μαρτίου.

Αρόσιμη γη

Όσον αφορά την αρόσιμη γη, κατά τη διάρκεια του ελέγχου διευκρινίστηκε ότι το σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων χρησιμοποιείται για την επαλήθευση της φυτικής παραγωγής, της εγκατάλειψης και του δείκτη ακάλυπτου εδάφους. Όταν δεν υπάρχει παραγωγή αλλά διατήρηση, η άροση επιβεβαιώνεται μέσω του συστήματος παρακολούθησης εκτάσεων. Ωστόσο, οι ελληνικές αρχές επιβεβαίωσαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου ότι δεν μπορούν να ελέγξουν τη γεωργική δραστηριότητα σε αγροτεμάχια με κλίση, διότι η ανάλυση των εικόνων Sentinel δεν τους επιτρέπει να ελέγξουν τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται η άροση, το πλάτος των ζωνών ανάσχεσης κ.λπ.

Όσον αφορά τη γεωργική δραστηριότητα σε αγροτεμάχια με διαφορετικές κατηγορίες κλίσης (6-12 %, > 12 % και > 15 %), ο οργανισμός πληρωμών ισχυρίστηκε ότι αυτή επαληθεύεται μέσω των ελέγχων αιρεσιμότητας βάσει του ΚΤΠΚ 5. Οι ελληνικές αρχές

εξήγησαν ότι η επαλήθευση βασίζεται στα δικαιολογητικά έγγραφα του γεωργού, όπως τα ημερολόγια εργασιών.

Όσον αφορά τις εξηγήσεις που ελήφθησαν, η ΓΔ AGRI θα ήθελε να διατυπώσει τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

- Ο έλεγχος της γεωργικής δραστηριότητας δεν μπορεί να βασίζεται αποκλειστικά στο ημερολόγιο εργασιών του γεωργού, αλλά οι πληροφορίες που περιέχονται σ' αυτό θα πρέπει να επιβεβαιώνονται με βάση τις πραγματικές συνθήκες επιτόπου. Ωστόσο, αυτό δεν αποδείχθηκε κατά τη διάρκεια του ελέγχου.
- Οι έλεγχοι αιρεσιμότητας διενεργούνται αρκετά αργά (στα τέλη της άνοιξης του 2026) και, ως εκ τούτου, παραμένει αμφίβολο σε ποιον βαθμό μπορούν να επαληθεύσουν αξιόπιστα τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις σχετικά με τη γεωργική δραστηριότητα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους υποβολής αιτήσεων 2025, ιδίως όσον αφορά την απαγόρευση άρσης από την 1η Νοεμβρίου έως τις 15 Μαρτίου.

Ως εκ τούτου, παραμένει αμφίβολο αν η γεωργική δραστηριότητα σε αρόσιμη γη με κλίση ελέγχθηκε κατά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και αν επιβλήθηκαν οι κατάλληλες συνέπειες για τη μη άσκηση της δραστηριότητας, όπως ορίζεται στο στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ, ώστε να διασφαλίζονται ορθές πληρωμές.

Βοσκότοποι

Όσον αφορά τους βοσκοτόπους, στους κτηνοτρόφους στην Ελλάδα κατανέμονται κοινόχρηστοι βοσκοτόποι για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων ενίσχυσής τους με σκοπό τη λήψη στήριξης στο πλαίσιο της ΚΓΠ. Κατά τον έλεγχο IACS2/2024/008/GP διαπιστώθηκε ότι συχνά κατανέμονται στους γεωργούς βοσκοτόποι που βρίσκονται σε σημαντική απόσταση από την εκμετάλλευσή τους. Είναι εύλογο να θεωρηθεί ότι ο γεωργός δεν μπορεί να ασκήσει τη γεωργική δραστηριότητα της διατήρησης μέσω βόσκησης εάν ο βοσκότοπος βρίσκεται μακριά από την εκμετάλλευση στην οποία βρίσκονται τα ζώα. Επιπλέον, κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι δεν διενεργούνται έλεγχοι της γεωργικής δραστηριότητας στους βοσκοτόπους στην Ελλάδα.

Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για το ΟΣΔΕ, οι ελληνικές αρχές δεσμεύτηκαν να επιλύσουν τα ζητήματα που οφείλονται στην έλλειψη ελέγχου της υποχρεωτικής γεωργικής δραστηριότητας κατά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 με τους εξής τρόπους:

1) περιορίζοντας την κατανομή των βοσκοτόπων στη γειτονική περιφέρεια [βλ. υπουργική απόφαση της 27.11.2025 ⁽¹³⁾] και

2) θεσπίζοντας νέα μεθοδολογία για την επαλήθευση της άσκησης της γεωργικής δραστηριότητας βάσει επιτόπιων ελέγχων και της διαχρονικής χρήσης δορυφορικών εικόνων υψηλής ανάλυσης.

Κατά την ερμηνεία της ΓΔ AGRI, από το άρθρο 6 παράγραφος 7 της υπουργικής απόφασης προκύπτει ότι η κατανομή των κοινόχρηστων βοσκοτόπων περιορίζεται στην ουσεία περιφερειακή ενότητα, με εξαίρεση τα μικρά νησιά. Προβλέπεται επίσης εξαίρεση

⁽¹³⁾ Κοινή υπουργική απόφαση αριθ. 873/55993/20-5-2015 (ΦΕΚ 942/Β/2015) «Κατανομή βοσκοτόπων στους κτηνοτρόφους της χώρας», η οποία τροποποιήθηκε με την κοινή υπουργική απόφαση αριθ. 1217/264723/27.09.2021 (ΦΕΚ 4585/Β/05-10-2021) και με την κοινή υπουργική απόφαση (ΚΥΑ) 3378/2025 της 27.11.2025.

για την Κρήτη, όπου η κατανομή δεν περιορίζεται στην οικεία περιφερειακή ενότητα αλλά, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση, εφαρμόζεται στο σύνολο της νήσου Κρήτης.

Ωστόσο, με βάση τις πληροφορίες που παρείχαν οι ελληνικές αρχές ⁽¹⁴⁾, οι οποίες στη συνέχεια τεκμηριώθηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, επιβεβαιώθηκε ότι οι ελληνικές αρχές δεν τηρούν τη δική τους υπουργική απόφαση κατά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025, δεδομένου ότι οι βοσκότοποι κατανέμονται εκ νέου σε δικαιούχους εκτός της περιφερειακής ενότητας και, στην περίπτωση της Κρήτης, εκτός της νήσου. Ως εκ τούτου, παραμένει αμφίβολο αν οι δικαιούχοι άσκησαν την υποχρεωτική γεωργική δραστηριότητα στα εν λόγω αγροτεμάχια [π.χ. ΑΦΜ 144046039 (πρβλ. επίσης σημείο 3.1.1.2)].

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του ελέγχου, δεν παρασχέθηκαν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι είχαν χρησιμοποιηθεί μηνιαίες πολυχρονικές εικόνες ή ότι είχαν διενεργηθεί άλλοι έλεγχοι για την επαλήθευση της άσκησης γεωργικής δραστηριότητας σε βοσκοτόπους.

Ο οργανισμός πληρωμών εξήγησε ότι η γεωργική δραστηριότητα επαληθεύεται διοικητικά με βάση τον έλεγχο του κατά πόσον πληρούται η απαίτηση των 0,2 ΜΖΚ/εκτάριο με βάση τα ζώα που δηλώνονται στην αίτηση ενίσχυσης ή προσδιορίζονται κατόπιν των ελέγχων σε ζώα.

Όσον αφορά το σύστημα του οργανισμού πληρωμών για τον έλεγχο της απαίτησης των 0,2 ΜΖΚ/εκτάριο, η ΓΔ ΑGR1 διατυπώνει τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

– Κατά την εξέταση φακέλου ⁽¹⁵⁾ στη διάρκεια του ελέγχου διαπιστώθηκαν ανακολουθίες όσον αφορά το ζωικό κεφάλαιο που είχε δηλωθεί στην ενιαία αίτηση ενίσχυσης του γεωργού για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025. Σύμφωνα με τα αρχεία του οικείου οργανισμού πιστοποίησης της βιολογικής παραγωγής, όπως διαπιστώθηκε κατά τον ετήσιο έλεγχο πιστοποίησης, όλα τα ζώα του γεωργού θανατώθηκαν λόγω ασθένειας το 2024 (κατόπιν εντολής της Περιφέρειας Πελοποννήσου τον Ιούνιο του 2024 ύστερα από υπόνοια για πυρετό των μηρυκαστικών). Σύμφωνα με τον φορέα πιστοποίησης και ελέγχου, δεν υπήρχαν ζώα κατά τον ετήσιο έλεγχο βιολογικής παραγωγής το 2025. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο που διενήργησε ο οργανισμός πληρωμών για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 διαπιστώθηκε η παρουσία 381 ζώων. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου δεν παρασχέθηκαν στοιχεία σχετικά με τον τόπο προέλευσης των ζώων ούτε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι το κοπάδι είχε ανασυσταθεί. Επιπλέον, ο οργανισμός πληρωμών επιβεβαίωσε ότι τα αγροτεμάχια βοσκοτόπων δεν είχαν υποβληθεί σε έλεγχο. Ως εκ τούτου, κατά την άποψη της ΓΔ ΑGR1, οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν στα ζώα δεν είναι αξιόπιστοι για τον προσδιορισμό του αριθμού των ζώων που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ώστε να εξακριβώνεται αν πληρούνται η απαίτηση των 0,2 ΜΖΚ/εκτάριο, ενώ δεν έχουν διενεργηθεί έλεγχοι ώστε να εξακριβώνεται αν ασκείται πράγματι γεωργική δραστηριότητα στα αγροτεμάχια βοσκοτόπων.

– Η κατανομή των κοινόχρηστων αγροτεμαχίων βοσκοτόπων σύμφωνα με την υπουργική απόφαση (δηλαδή 0,2 ΜΖΚ/εκτάριο) βασίζεται στα «υπολογισθέντα ζώα» με βάση: 1) τις παραδόσεις γάλακτος· 2) τις παραδόσεις σε σφαγεία· 3) το εισόδημα από γεωργικές δραστηριότητες που δηλώνεται στη φορολογική δήλωση (Ε9). Στον βαθμό που η απόφαση δεν περιορίζει τις γεωργικές δραστηριότητες στην ικθυοτροφία και τις

⁽¹⁴⁾ Απάντηση που δόθηκε στο πλαίσιο της εθνικής έρευνας με αριθ. αναφοράς 123/20.1.2026.

⁽¹⁵⁾ ΑΦΜ 137962304.

συναφείς δραστηριότητες, αλλά καλύπτει όλα τα είδη γεωργικής δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένης της φυτικής παραγωγής, καθώς και άλλες δραστηριότητες οι οποίες, κατά την άποψη της ΓΔ AGRI, δεν σχετίζονται με τη γεωργία (π.χ. χονδρικό εμπόριο μηχανημάτων για τη βιομηχανία τροφίμων, ποτών και καπνού), ο αριθμός των «ζώων» που προσδιορίζεται διοικητικά με βάση τα στοιχεία φορολογικού εισοδήματος για την εκπλήρωση της απαίτησης των 0,2 ΜΖΚ/εκτάριο δεν μπορεί να θεωρηθεί αποτελεσματικός έλεγχος για την επαλήθευση της άσκησης της γεωργικής δραστηριότητας. Ως εκ τούτου, κατά την άποψη της ΓΔ AGRI, ο εν λόγω διοικητικός έλεγχος δεν συνιστά έλεγχο για την επαλήθευση της άσκησης της γεωργικής δραστηριότητας.

- Η απαίτηση των 0,2 ΜΖΚ/εκτάριο εφαρμόζεται στο επίπεδο της εκμετάλλευσης στο σύνολό της, γεγονός που δεν εγγυάται την άσκηση γεωργικής δραστηριότητας σε όλα τα δηλωθέντα αγροτεμάχια, όπως απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία. Επιπρόσθετα, ακόμα και αν διαπιστωθούν περιπτώσεις στις οποίες διαπιστώνεται ότι το αγροτεμάχιο διατηρείται, δεν ελέγχεται αν η διατήρηση αυτή πραγματοποιήθηκε με ζωικό κεφάλαιο άλλου γεωργού και όχι του δικαιούχου.

Τέλος, παραμένει ασαφής ο τρόπος με τον οποίο ελέγχεται ότι υπάρχει πράγματι η απαιτούμενη διατήρηση / γεωργική χρήση του αγροτεμαχίου, όταν τα εν λόγω αγροτεμάχια βρίσκονται σε καλή γεωργική κατάσταση, ανεξάρτητα από το αν ασκείται ή όχι δραστηριότητα σε αυτά (δηλαδή αυτοσυντηρούμενες εκτάσεις).

Υπό το πρίσμα των διαπιστώσεων αυτών, η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι δεν υπάρχει σύστημα για την επαλήθευση της άσκησης της γεωργικής δραστηριότητας σε αρόσιμη γη με κλίση και σε βοσκοτόπους.

Η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι αυτό συνιστά πιθανή σοβαρή έλλειψη της κατηγορίας 1 [Πιθανή σοβαρή έλλειψη αριθ. 15 — Οι διατάξεις και οι απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένων των όρων επιλεξιμότητας που σχετίζονται με τον δικαιούχο / την παρέμβαση / τις δαπάνες) που προβλέπονται στις ΒΛΕ (συμπεριλαμβανομένων των εγκεκριμένων στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ) δεν έχουν εφαρμοστεί πλήρως] η οποία επηρεάζει τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν για την BISS και όλες τις άλλες ενισχύσεις βάσει έκτασης που χρησιμοποιούν την ίδια βάση για την πληρωμή π.χ. CRISS· CIS-YF· ΠΦΠ κατά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα. Η ΓΔ AGRI τονίζει επίσης ότι η εν λόγω πιθανή σοβαρή έλλειψη όσον αφορά τη γεωργική δραστηριότητα στους μόνιμους βοσκοτόπους είναι επαναλαμβανόμενη, δεδομένου ότι έχει ήδη επισημανθεί από τη ΓΔ AGRI ως διαπίστωση στο πλαίσιο της έρευνας IACS2/2024/008/GR και δεν έχει διορθωθεί μέχρι στιγμής.

Ζητείται από τις ελληνικές αρχές να υπολογίσουν τον κίνδυνο για τα Ταμεία που οφείλεται στην έλλειψη αυτή κατά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα.

3.1.8. Έλεγχος επιλεξιμότητας για παρεμβάσεις με βάση τα ζώα

Νομική βάση:

Άρθρα 31, 34 και 70 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115

Άρθρο 59 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116

Διαπιστώσεις της ΓΔ AGRI

Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη (CIS) για ζώα

Κατά τον έλεγχο IACS2/2004/008/GR διαπιστώθηκαν ελλείψεις στο σύστημα ελέγχου των όρων επιλεξιμότητας για τη συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για αιγοπρόβατα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025, οι ελληνικές αρχές χρησιμοποιούν εναλλακτική μέθοδο για τον προσδιορισμό του αριθμού των ζώων, αντί της χρήσης των δεδομένων της κτηνιατρικής βάσης δεδομένων. Έλαβαν υπόψη τις ποσότητες των παραδόσεων γάλακτος που καταγράφονται στη βάση δεδομένων του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ. Σύμφωνα με τις διαδικασίες του οργανισμού πληρωμών, ο αριθμός των επιλέξιμων ζώων για τη συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη προσδιορίζεται διοικητικά με βάση τον μικρότερο αριθμό ζώων που προκύπτει από: 1) την αίτηση ενίσχυσης 2) τον αριθμό των ζώων στην ετήσια απογραφή ή 3) τον αριθμό των ζώων που υπολογίζεται με βάση τις παραδόσεις γάλακτος/κρέατος. Εάν διενεργηθεί επιτόπιος έλεγχος από τον οργανισμό πληρωμών, ο αριθμός των επιλέξιμων ζώων είναι ο μικρότερος μεταξύ των 3 ανωτέρω αριθμών και του αριθμού που προσδιορίζεται με βάση τον επιτόπιο έλεγχο.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, δεν παρασχέθηκαν στοιχεία σχετικά με τις παραδόσεις γάλακτος που να αποδεικνύουν ότι τα εν λόγω δεδομένα είναι αξιόπιστα και ακριβή για τον διοικητικό προσδιορισμό του αριθμού των ζώων και για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης των ζώων με τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας. Επιπλέον, η ΓΔ AGRI διατηρεί αμφιβολίες ως προς την ποιότητα των επιτόπιων ελέγχων για τον προσδιορισμό του αριθμού των επιλέξιμων ζώων. Για παράδειγμα, η υπόθεση με ΑΦΜ 137962304 αφορά δικαιούχο ο οποίος, σύμφωνα με τις πληροφορίες που έλαβε η ΓΔ AGRI από τον φορέα πιστοποίησης και ελέγχου, δεν είχε ζώα κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, αλλά ο οποίος, παρ' όλα αυτά, θεωρήθηκε ότι πληρούσε τις απαιτήσεις βάσει των διοικητικών ελέγχων και του επιτόπιου ελέγχου που διενήργησε ο οργανισμός πληρωμών για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025. Μετά τον έλεγχο, οι ελληνικές αρχές προσκόμισαν βίντεο στο οποίο απεικονίζονται ζώα, καθώς και έκθεση επιτόπιου ελέγχου με ημερομηνία Ιουνίου του 2026. Ωστόσο, βάσει των στοιχείων αυτών, η ΓΔ AGRI δεν είναι σε θέση να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα ζώα ανήκουν στον δικαιούχο με ΑΦΜ 137962304.

Όσον αφορά τη συνδεδεμένη στήριξη για το βόειο κρέας (δράσεις Α, Β και Γ στο στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ), ο οργανισμός πληρωμών βασίζεται πλήρως στην κτηνιατρική βάση δεδομένων για την αναγνώριση και την καταγραφή των ζώων. Για να διαπιστωθεί αν η βάση δεδομένων είναι αξιόπιστη ως μέσο προσδιορισμού του αριθμού των επιλέξιμων ζώων, η ΓΔ AGRI ζήτησε αποσπάσματα από την κτηνιατρική βάση δεδομένων σχετικά με τα ζώα, καθώς και τις ημερομηνίες και τα αποτελέσματα των πλέον πρόσφατων κτηνιατρικών επιτόπιων ελέγχων για τους φακέλους που εξετάστηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου. Για τον ΑΦΜ 300685473 (ο οποίος υπέβαλε αίτηση για συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για βοοειδή, δράσεις Α, Β, Γ), δεν διενεργήθηκε κτηνιατρικός έλεγχος το 2025, ενώ εξακολουθεί να εκκρεμεί για το 2026. Ως εκ τούτου, κατά την άποψη της ΓΔ AGRI, οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων ενδέχεται να μην είναι επικαιροποιημένες, ωστόσο χρησιμοποιούνται από τον οργανισμό πληρωμών για την εξακρίβωση των επιλέξιμων ζώων. Επιπλέον, έπειτα από εξέταση των εγγράφων που ζητήθηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου και ελήφθησαν μετά την επιτόπια επίσκεψη, διαπιστώθηκε ότι κατά τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργήθηκαν από τον οργανισμό πληρωμών στις 20.3.2026 για τον εν λόγω δικαιούχο καταγράφηκε η παρουσία αρκετών ζώων στην εκμετάλλευση του δικαιούχου. Ωστόσο, βάσει των τιμολογίων που προσκομίστηκαν, τα εν λόγω ζώα είχαν ήδη σφαγιαστεί το 2025. Ταυτόχρονα, αρκετά ζώα που είχαν ήδη πωληθεί για σφαγή καταγράφηκαν ως ζώα που είχαν πωληθεί ως ζώντα την επόμενη ημέρα. Επιπλέον, μολονότι οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργήθηκαν από τον

οργανισμό πληρωμών τον Μάρτιο του 2026, η έκθεση των επιτόπιων ελέγχων περιέχει καταχωρίσεις που χρονολογούνται μετά την εν λόγω περίοδο. Κατά συνέπεια, η έκθεση δεν αναφέρει το αποτέλεσμα, δηλαδή ποια ζώα θα πρέπει να είναι επιλέξιμα για στήριξη για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025. Επιπλέον, η έκθεση δεν περιέχει πληροφορίες σχετικά με τις αγελάδες που γεννήθηκαν το 2025.

Με βάση τα ανωτέρω, η ΓΔ AGRI είναι της άποψης ότι οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν (τόσο βάσει της κτηνιατρικής βάσης δεδομένων όσο και βάσει των επιτόπιων ελέγχων από τον οργανισμό πληρωμών) δεν επιτρέπουν τον ορθό προσδιορισμό του αριθμού των επιλέξιμων ζώων για στήριξη. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να καταβληθεί η συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη εσφαλμένα για ζώα που δεν υπήρχαν ή δεν ήταν επιλέξιμα.

Για τον ΑΦΜ 130158813 (που υπέβαλε αίτηση για συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για βοοειδή, δράση Γ αρσενικά και θηλυκά), διαβιβάστηκαν στη ΓΔ AGRI δύο εκθέσεις κτηνιατρικών επιτόπιων ελέγχων: μία έκθεση με ημερομηνία 22/12/2025, που αφορούσε 390 αρσενικά, και μία ακόμη, με ημερομηνία 11/2/2026, που αφορούσε 45 αρσενικά. Ωστόσο, με βάση τους εν λόγω κτηνιατρικούς ελέγχους όσον αφορά τον ΑΦΜ 130158813, που καταμέτρησαν μόνο αρσενικά ζώα, εξακολουθεί να μην είναι σαφές για τη ΓΔ AGRI ο τρόπος με τον οποίο ο οργανισμός πληρωμών διαπίστωσε, με βάση τα κτηνιατρικά δεδομένα, συνολικό αριθμό 1276 επιλέξιμων ζώων (τόσο αρσενικών όσο και θηλυκών), όπως αναφέρθηκε κατά τη διάρκεια του ελέγχου. Ως εκ τούτου, η ΓΔ AGRI δεν μπορεί να επιβεβαιώσει την ακρίβεια και την επικαιρότητα της κτηνιατρικής βάσης δεδομένων που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του αριθμού των ζώων τα οποία είναι επιλέξιμα για την καταβολή συνδεδεμένης εισοδηματικής στήριξης.

Οικολογικά προγράμματα για το ζωικό κεφάλαιο

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, η ΓΔ AGRI εξέτασε μια περίπτωση ⁽¹⁶⁾ στο πλαίσιο της παρέμβασης Π1-31.7 — Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων — δράσεις 2 και 3. Ένας από τους όρους επιλεξιμότητας είναι η μετακίνηση των ζώων σε ορεινούς βοσκοτόπους για τουλάχιστον 4 συνεχόμενους μήνες, κατόπιν έκδοσης άδειας μετακίνησης από τις κτηνιατρικές υπηρεσίες. Για την παρέμβαση αυτή, ο οργανισμός πληρωμών βασίζεται πλήρως στην κτηνιατρική βάση δεδομένων και στις κτηνιατρικές υπηρεσίες, δεδομένου ότι οι κτηνίατροι θα πρέπει να εγκρίνουν τη μετακίνηση, να επισκεφθούν τον γεωργό στον ορεινό βοσκοτόπο προκειμένου να διαπιστώσουν ότι η μετακίνηση πραγματοποιήθηκε καθώς και τη διάρκειά της (τουλάχιστον 4 μήνες) και να ελέγξουν την επιστροφή των ζώων στις πεδινές περιοχές. Η ΓΔ AGRI ζήτησε πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τις ημερομηνίες των κτηνιατρικών ελέγχων, ώστε να επιβεβαιώσει την επιλεξιμότητα για την παρέμβαση (δηλαδή τη μετακίνηση των ζώων). Δεν προσκομίστηκαν τέτοια έγγραφα ούτε κατά τη διάρκεια του ελέγχου ούτε μετά τον έλεγχο, ώστε να αποδεικνύεται η πραγματική μετακίνηση των ζώων ⁽¹⁷⁾. Ως εκ τούτου, ελλείπει στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι οι διοικητικοί έλεγχοι του οργανισμού πληρωμών βασίζονται σε ακριβείς πληροφορίες από την κτηνιατρική βάση δεδομένων και σε πραγματικούς κτηνιατρικούς ελέγχους ώστε να διαπιστωθεί ότι πραγματοποιήθηκε η μετακίνηση των ζώων, η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι δεν υπάρχει σύστημα επαλήθευσης της

⁽¹⁶⁾ ΑΦΜ 037302962.

⁽¹⁷⁾ Οι ελληνικές αρχές παρείχαν τις διαδικασίες για τον έλεγχο της μετακίνησης του ζωικού κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένου του σχετικού καταλόγου ελέγχου, αλλά όχι τις πραγματικές εκθέσεις ελέγχου και τα αρχεία των κτηνιάτρων ώστε να εξακριβωθεί, για τους φακέλους που εξετάστηκαν, η μετακίνηση προς τις ορεινές περιοχές και η επιστροφή στις πεδινές περιοχές.

μετακίνησης των ζώων, ώστε να εξακριβώνεται η τήρηση των όρων επιλεξιμότητας της παρέμβασης.

Παρέμβαση ENV-CLIM για τη διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων

Για την παρέμβαση αυτή, ο οργανισμός πληρωμών βασίζεται στη βάση δεδομένων του Κέντρου Ζωικών Γενετικών Πόρων για τις απειλούμενες αυτόχθονες φυλές αγροτικών ζώων. Το Κέντρο διενεργεί επίσης ελέγχους στις εκμεταλλεύσεις των δικαιούχων που υπέβαλαν αίτηση για την παρέμβαση, επιπλέον των επιτόπιων ελέγχων που διενεργεί ο οργανισμός πληρωμών (σε δείγμα) και των ελέγχων στην κτηνιατρική βάση δεδομένων για την εξακρίβωση της παρουσίας των ζώων καθ' όλη τη διάρκεια κάθε ημέρας του έτους (για τα βοοειδή). Η ΓΔ AGRI ζήτησε πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τις ημερομηνίες των ελέγχων, ώστε να επιβεβαιώσει ότι τα ζώα του δικαιούχου πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας. Δεν παρασχέθηκαν τέτοια έγγραφα ούτε κατά τη διάρκεια του ελέγχου ούτε μετά τον έλεγχο. Ως εκ τούτου, ελλείπει στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι οι διοικητικοί έλεγχοι του οργανισμού πληρωμών βασίζονται σε ακριβείς πληροφορίες από τη βάση δεδομένων του Κέντρου Ζωικών Γενετικών Πόρων, η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι δεν υπάρχει σύστημα επαλήθευσης της επιλεξιμότητας των ζώων σε σχέση με τους όρους της παρέμβασης.

Με βάση τα ανωτέρω, κατά την άποψη της ΓΔ AGRI, ο σχεδιασμός / η διαμόρφωση του συστήματος δεν καλύπτει τον έλεγχο των όρων επιλεξιμότητας για όλες τις παρεμβάσεις που βασίζονται σε ζώα για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα. Αυτό συνιστά πιθανή σοβαρή έλλειψη [Πιθανή σοβαρή έλλειψη αριθ. 16 – Τα συστήματα δεν έχουν σχεδιαστεί για τον έλεγχο όλων των διατάξεων και των απαιτήσεων (συμπεριλαμβανομένων των όρων επιλεξιμότητας που σχετίζονται με τον δικαιούχο / την παρέμβαση / τις δαπάνες) που προβλέπονται από τις ΒΑΕ (συμπεριλαμβανομένου του εγκεκριμένου στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΗ)], η οποία επηρεάζει όλες τις παρεμβάσεις που βασίζονται σε ζώα. Η ΓΔ AGRI τονίζει επίσης ότι η εν λόγω πιθανή σοβαρή έλλειψη όσον αφορά τη συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για αγροπρόβατα είναι επαναλαμβανόμενη, δεδομένου ότι έχει επισημανθεί από τη ΓΔ AGRI ως διαπίστωση στο πλαίσιο της έρευνας IACS2/2024/008/GR και δεν έχει διορθωθεί μέχρι στιγμής.

Σε περίπτωση που οι ελληνικές αρχές αποδείξουν ότι υπάρχει σύστημα που προσδιορίζει ορθά τον αριθμό των επιλέξιμων ζώων ανά παρέμβαση, η ΓΔ AGRI επιφυλάσσεται ως προς τη θέση της σχετικά με πιθανή σοβαρή έλλειψη της κατηγορίας 2.

Ζητείται από τις ελληνικές αρχές να υπολογίσουν τον κίνδυνο για τα Ταμεία που οφείλεται στην έλλειψη αυτή κατά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα.

3.1.9. Σύστημα για την αιρεσιμότητα

Νομική βάση:

Άρθρα 83 έως 86 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116

Διαπίστωση της ΓΔ AGRI

Τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίζουν σύστημα που να προβλέπει την επιβολή διοικητικών κυρώσεων στους δικαιούχους που αναφέρονται στο άρθρο 83 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 οι οποίοι δεν συμμορφώνονται, ανά πάσα στιγμή κατά το

σχετικό ημερολογιακό έτος, με τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στον τίτλο III κεφάλαιο I τμήμα 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Με βάση τις διαπιστώσεις του ελέγχου IACS2/2024/008/GR, οι κυρώσεις αιρεσιμότητας δεν εφαρμόστηκαν για το έτος υποβολής αιτήσεων 2023. Κατά τον παρόντα έλεγχο, οι ελληνικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι κυρώσεις αιρεσιμότητας για το έτος υποβολής αιτήσεων 2024 δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί. Επιβεβαίωσαν επίσης ότι οι κυρώσεις αιρεσιμότητας για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 δεν έχουν (ακόμη) εφαρμοστεί. Η ΓΔ ΑGR1 επισημαίνει ότι η μη επιβολή κυρώσεων αιρεσιμότητας δεν συνάδει με το άρθρο 85 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τους επιτόπιους ελέγχους αιρεσιμότητας που διενεργούνται καθυστερημένα, στα τέλη της άνοιξης του 2026 (δηλαδή μετά το τέλος του έτους υποβολής αιτήσεων), εγείρει αμφιβολίες σχετικά με την ύπαρξη συστήματος ελέγχου για την αιρεσιμότητα.

Με βάση τα ανωτέρω, η ΓΔ ΑGR1 θεωρεί ότι αυτό συνιστά πιθανή σοβαρή έλλειψη της κατηγορίας I (Πιθανή σοβαρή έλλειψη αριθ. 18 «Όσον αφορά την αιρεσιμότητα, το σύστημα ελέγχου δεν έχει εφαρμοστεί πλήρως ή δεν ελέγχει όλες τις απαιτήσεις σύμφωνα με τις ΒΑΕ και το εγκεκριμένο στρατηγικό σχέδιο για την ΚΙΠΙ» — οι κυρώσεις δεν επιβάλλονται σύμφωνα με τις ΒΑΕ), η οποία επηρεάζει όλες τις παρεμβάσεις του ΟΣΔΕ κατά τα έτη υποβολής αιτήσεων 2024, 2025 και έπειτα. Η ΓΔ ΑGR1 τονίζει επίσης ότι η εν λόγω πιθανή σοβαρή έλλειψη είναι επαναλαμβανόμενη, δεδομένου ότι έχει ήδη επισημανθεί από τη ΓΔ ΑGR1 ως διαπίστωση στο πλαίσιο της έρευνας IACS2/2024/008/GR και δεν έχει διορθωθεί μέχρι στιγμής.

Ζητείται από τις ελληνικές αρχές να υπολογίσουν τον κίνδυνο για τα Ταμεία που οφείλεται στην έλλειψη αυτή για το έτος υποβολής αιτήσεων 2024 και έπειτα.

3.1.10. Κοινωνική αιρεσιμότητα

Νομική βάση:

Άρθρα 87-89 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116

Διαπίστωση της ΓΔ ΑGR1

Η κοινωνική αιρεσιμότητα θα έπρεπε να είχε θεσπιστεί το αργότερο από την 1.1.2025.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαπιστώθηκε, και επιβεβαιώθηκε από τις ελληνικές αρχές, ότι δεν έχει εκδοθεί ούτε τεθεί σε ισχύ υπουργική απόφαση που να διέπει την κοινωνική αιρεσιμότητα. Ως εκ τούτου, δεν έχει θεσπιστεί σύστημα σύμφωνα με το άρθρο 87 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116. Κατά συνέπεια, δεν είχαν κοινοποιηθεί στον οργανισμό πληρωμών περιπτώσεις μη συμμόρφωσης για τις οποίες είχαν εκδοθεί εκτελεστές αποφάσεις από τις αρμόδιες αρχές. Ο οργανισμός πιστοποίησης ανέφερε επίσης το ίδιο στην ετήσια έκθεση πιστοποίησης για το οικονομικό έτος 2025 (έτος υποβολής αιτήσεων 2024).

Ως εκ τούτου, για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 δεν επιβλήθηκαν κυρώσεις για την κοινωνική αιρεσιμότητα σύμφωνα με το άρθρο 89 του προαναφερόμενου κανονισμού.

Με βάση τα ανωτέρω, η ΓΔ ΑGR1 θεωρεί ότι αυτό συνιστά πιθανή σοβαρή έλλειψη της κατηγορίας I (Πιθανή σοβαρή έλλειψη αριθ. 19 «Όσον αφορά την κοινωνική αιρεσιμότητα, το σύστημα ελέγχου δεν έχει σχεδιαστεί») για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα.

Ζητείται από τις ελληνικές αρχές να λάβουν διορθωτικά μέτρα για την εφαρμογή του συστήματος κοινωνικής αιρεσιμότητας και να υπολογίσουν τον κίνδυνο για τα Ταμεία για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα.

3.1.11. Παρέμβαση για φυσικούς ή άλλους ειδικούς ανά περιοχή περιορισμούς (ΠΦΠ)

Νομική βάση:

Άρθρο 71 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115

Άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013

Άρθρο 59 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116

Διαπίστωση της ΓΔ AGR1

Το κριτήριο επιλεξιμότητας, σύμφωνα με το οποίο οι εκτάσεις που δηλώνονται στο πλαίσιο των δράσεων 1, 2 και 3 της παρέμβασης «Π3-71 — Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα» πρέπει να βρίσκονται σε κοινότητες που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 4 της υπουργικής απόφασης αριθ. 1067/243916 της 1ης Αυγούστου 2023, ελέγχεται διοικητικά στο σύστημα μέσω του ειδικού θεματικού επιπέδου «Κοινότητες ΠΦΠ» στο ΣΑΑ. Κατά τον έλεγχο IACS2/2024/008/GR διαπιστώθηκε ότι οι πληρωμές για αγροτεμάχια στο πλαίσιο της παρέμβασης για τις ΠΦΠ πραγματοποιήθηκαν όχι μόνο για την έκταση του αγροτεμαχίου που βρισκόταν εντός των ορίων της κοινότητας ΠΦΠ, αλλά για ολόκληρη την έκταση του αγροτεμαχίου. Κατά τον παρόντα έλεγχο επιβεβαιώθηκε ότι το ζήτημα επιλύθηκε για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025.

Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν 61 οικισμοί στην Ελλάδα, για τους οποίους δεν είναι γνωστές οι περιοχές που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και, ως εκ τούτου, ούτε τα όρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό της επιλέξιμης έκτασης στο πλαίσιο της παρέμβασης για τις ΠΦΠ. Οι ελληνικές αρχές εφάρμοσαν προσωρινή λύση για τους εν λόγω 61 οικισμούς κατά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025, οριοθετώντας γραφικά τα όρια ως κύκλο ακτίνας 1 km γύρω από το κέντρο κάθε οικισμού. Η περιοχή αυτή αποτέλεσε την επιλέξιμη έκταση ΠΦΠ που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των πληρωμών ΠΦΠ για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 όσον αφορά τα αγροτεμάχια που βρίσκονται εντός/πλησίον των εν λόγω οικισμών.

Ελλείπει των οριοθετημένων εκτάσεων που είναι επιλέξιμες για ΠΦΠ με βάση τα όρια των εν λόγω 61 οικισμών σύμφωνα με το άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, ώστε να καθίσταται δυνατή η πραγματοποίηση ορθών πληρωμών, η ΓΔ AGR1 εκφράζει αμφιβολίες ως προς το αν οι πληρωμές για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 υπολογίστηκαν ορθά.

Στο παρόν στάδιο, η ΓΔ AGR1 θεωρεί ότι το ζήτημα συνιστά πιθανή σοβαρή έλλειψη της κατηγορίας 1 στον σχεδιασμό / στη διαμόρφωση των συστημάτων διακυβέρνησης, πιθανή σοβαρή έλλειψη αριθ. 6: Ο σχεδιασμός ή η διαμόρφωση των συστημάτων που σχετίζονται με τον υπολογισμό των πληρωμών/ενισχύσεων δεν λαμβάνει υπόψη όλους τους σχετικούς κανόνες για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 όσον αφορά τις πληρωμές ΠΦΠ για τους 61 οικισμούς.

Ζητείται από τις ελληνικές αρχές να εξηγήσουν σε ποια βάση μπορεί να καταβληθεί η στήριξη ΠΦΠ εάν δεν είναι γνωστή η πραγματική έκταση (ελλείπει των πραγματικών ορίων των 61 οικισμών). Επιπλέον, ζητείται από τις ελληνικές αρχές να αποδείξουν ότι η λύση που εφαρμόστηκε στους 61 οικισμούς δεν είχε ως αποτέλεσμα να καταβληθούν αχρεωστήτως ποσά για τη στήριξη ΠΦΠ για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025.

3.2. Λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου (ΣΔΕ) για τις παρεμβάσεις ΟΣΔΕ

3.2.1. Έλεγχοι των όρων επιλεξιμότητας για τις παρεμβάσεις ΟΣΔΕ

Νομική βάση:

Άρθρο 59 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116

Διαπιστώσεις της ΓΔ AGRI

Σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να εφαρμόζουν αποτελεσματικά συστήματα διαχείρισης και ελέγχου (ΣΔΕ) για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τη ενωσιακή νομοθεσία που διέπει τις ενωσιακές παρεμβάσεις.

Η απαίτηση αυτή για «αποτελεσματικό» ΣΔΕ αποσαφηνίστηκε στις «Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων στο πλαίσιο της εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση» ως αποδεκτό περιθώριο ανακρίβειών ύψους 2 % σε επίπεδο παρέμβασης, και αναλύεται περαιτέρω στις «Κατευθυντήριες γραμμές για τους οργανισμούς πιστοποίησης όσον αφορά τον ετήσιο έλεγχο πιστοποίησης για τις δαπάνες ΕΓΤΕ/ΕΓΤΑΑ»⁽¹⁸⁾. Σύμφωνα με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, το περιθώριο σφάλματος καθορίζει επίσης τη διαβάθμιση των ΣΔΕ, όπως καθορίζεται από τον οργανισμό πιστοποίησης στην ετήσια έκθεσή του.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου που διενήργησε η ΓΔ AGRI, οι ελληνικές αρχές δεν μπόρεσαν να προσκομίσουν τον υπολογισμό της ανακρίβειας ανά παρέμβαση για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025, ώστε να αποδείξουν την ορθή λειτουργία του οικείου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου για τις παρεμβάσεις του ΟΣΔΕ.

Ως εκ τούτου, ελλείπει στοιχείων, η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι υπάρχει πιθανή σοβαρή έλλειψη στη λειτουργία (Πιθανή σοβαρή έλλειψη κατηγορίας 2) για όλες τις παρεμβάσεις του ΟΣΔΕ.

Επιπλέον, η συντριπτική πλειονότητα των επιτόπιων ελέγχων του οργανισμού πληρωμών διενεργήθηκαν αρκετά αργά κατά το έτος υποβολής αιτήσεων 2025, συχνά εκτός της περιόδου κατά την οποία το σχετικό κριτήριο επιλεξιμότητας / η σχετική δέσμευση θα μπορούσε να επαληθευτεί με αξιόπιστο τρόπο. Για παράδειγμα, για τα οικολογικά προγράμματα και τις παρεμβάσεις για το περιβάλλον και το κλίμα, των οποίων οι όροι/δεσμεύσεις έχουν ιδιαίτερη σημασία από χρονική άποψη, οι επιτόπιοι έλεγχοι για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 διενεργήθηκαν από τον Απρίλιο έως τον Ιούνιο του 2026, ενώ ορισμένοι έλεγχοι δεν είχαν ακόμη διενεργηθεί τον Ιούλιο του 2026.

⁽¹⁸⁾ ΕΓΤΕ — ΕΓΤΑΑ — Βιβλιοθήκη.

Δεδομένου ότι οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται εκτός της περιόδου κατά την οποία αναμένεται να πληρούνται οι όροι επιλεξιμότητας και οι δεσμεύσεις, η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι τα αποτελέσματα των εν λόγω ελέγχων είναι πλημμελή και δεν είναι αξιόπιστα για την απόδειξη της λειτουργίας του ΣΔΕ. Ως εκ τούτου, το ζήτημα αυτό θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη στον υπολογισμό της ανακρίβειας, διαφορετικά η ανακρίβεια μπορεί να υποτιμηθεί.

Ζητείται από τις ελληνικές αρχές να υπολογίσουν την ανακρίβεια ανά παρέμβαση για το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και να προσδιορίσουν ποσοτικά τον κίνδυνο για τα Ταμεία όταν η συνολική ανακρίβεια σε επίπεδο παρέμβασης υπερβαίνει το 2 % (το αποδεκτό περιθώριο ανακρίβειας).

4. ΑΡΧΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΩΝ ΑΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΣΟΒΑΡΕΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που είναι διαθέσιμες στο παρόν στάδιο, η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι τα συστήματα στην Ελλάδα όσον αφορά τις παρεμβάσεις του ΕΓΤΕ ΟΣΔΕ και του ΕΓΤΑΑ ΟΣΔΕ επηρεάζονται από πιθανές σοβαρές ελλείψεις όσον αφορά τον σχεδιασμό / τη διαμόρφωση και τη λειτουργία τους. Αυτό δημιούργησε κίνδυνο για τα Ταμεία για τα έτη υποβολής αιτήσεων από το 3 και έπειτα.

Πιθανή σοβαρή έλλειψη κατηγορίας I

Διαπίστωση	ΕΓΤΕ – ΟΣΔΕ				ΕΓΤΑΑ – ΟΣΔΕ		Αιρεσιμότητα και κοινωνική αιρεσιμότητα
	BISS	CRIS	CIS-YF	Οικολογικά προγράμματα	CIS	ENVCLIM	ΠΦΠ
3.1.1.1 Έτη υποβολής αιτήσεων 2025 και 2026				x		x	x
3.1.2.1 Έτη υποβολής αιτήσεων 2025 και 2026	x	x	x				
3.1.2.2 Έτη υποβολής αιτήσεων 2023, 2024 και 2025	x						
3.1.3 Από το έτος υποβολής αιτήσεων	x	x	x	x	x	x	x

2025 και έπειτα								
3.1.4	x	x	x	x	x	x	x	
Από το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα								
3.1.5	x		x	x	x	x		x
Από το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα								
3.1.6				x		x		
Από το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα								
3.1.9								x
Από το έτος υποβολής αιτήσεων 2024 και έπειτα								
3.1.10								x
Από το έτος υποβολής αιτήσεων 2025 και έπειτα								
3.1.11							x	
Έτος υποβολής αιτήσεων 2025								

Το πεδίο εφαρμογής της διόρθωσης περιλαμβάνει τις δαπάνες στο πλαίσιο των παρεμβάσεων που αναφέρονται στον πίνακα, οι οποίες καλύπτονται από το ΕΓΤΕ ΟΣΔΕ και το ΕΓΤΑΑ ΟΣΔΕ και περιλαμβάνονται στο ελληνικό στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ.

Όσον αφορά τις διαπιστώσεις σχετικά με την αιρεσιμότητα, το πεδίο εφαρμογής της διόρθωσης αντιστοιχεί στο 5 % των δαπανών (έτος υποβολής αιτήσεων 2024 και έπειτα) που υπόκεινται στην τήρηση των ειδικών απαιτήσεων. Όσον αφορά τις διαπιστώσεις σχετικά με την κοινωνική αιρεσιμότητα, το πεδίο εφαρμογής της διόρθωσης αντιστοιχεί στο 3 % των δαπανών που υπόκεινται στην τήρηση της ειδικής απαίτησης για το πρώτο έτος εφαρμογής (έτος υποβολής αιτήσεων 2025) και στο 5 % για τα επόμενα έτη.

Όσον αφορά τον εν λόγω κίνδυνο, οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων στο πλαίσιο των διαδικασιών εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση και δημοσιονομικής εκκαθάρισης των λογαριασμών [C(2024) 6651 της 30.9.2024] προβλέπουν, σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2022/127, κατ' αποκοπή διόρθωση 10 %, εκτός εάν υπάρχει ένδειξη ότι ο κίνδυνος είναι υψηλότερος.

Επιπλέον, παρόμοιες πιθανές σοβαρές ελλείψεις στον σχεδιασμό / τη διαμόρφωση των συστημάτων διακυβέρνησης στον ίδιο τομέα εντοπίστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας IACS2/2024/008/GR για τα έτη υποβολής αιτήσεων 2023 και 2024 και είχαν ήδη κοινοποιηθεί στο κράτος μέλος με την επιστολή Ares(2025)2316623 της 21.3.2025. Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2022/127, πρόκειται για περιστάσεις που υποδηλώνουν μεγαλύτερο κίνδυνο ζημίας για τον προϋπολογισμό της Ένωσης.

Ως εκ τούτου, οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων στο πλαίσιο των διαδικασιών εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση και δημοσιονομικής εκκαθάρισης των λογαριασμών — C(2024)6651 της 30.9.2024 προβλέπουν κατ' αποκοπή διόρθωση τουλάχιστον 15 % για τις δαπάνες στο πλαίσιο των παρεμβάσεων που επηρεάζονται από τις επαναλαμβανόμενες ελλείψεις των σημείων 3.1.3, 3.1.4, 3.1.7, 3.1.8 και 3.1.9.

Πιθανή σοβαρή έλλειψη κατηγορίας 2

Διαπίστωση	Λιμνες ενισχύσεις						Παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης — ΟΣΔΕ
	BISS	CRIS	Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη ή για γεωργούς νεαρούς ηλικίας (CIS-YI)	Οικολογικά προγράμματα	CIS για εκτάσεις	CIS για ζώα	
3.2	X	X	X	X	X	X	X

Όσον αφορά τον εν λόγω κίνδυνο, οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων στο πλαίσιο των διαδικασιών εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση και δημοσιονομικής εκκαθάρισης των λογαριασμών [C(2024) 6651 της 30.9.2024] προβλέπουν, σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2022/127, κατ' αποκοπή διόρθωση 5 %, εκτός εάν υπάρχει ένδειξη ότι ο κίνδυνος είναι υψηλότερος.

Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2022/127, οι χωριστές κατ' αποκοπή διορθώσεις δεν σωρεύονται και εφαρμόζεται μόνο η υψηλότερη κατ' αποκοπή διόρθωση. Ωστόσο, λαμβανομένου υπόψη ότι οι απαιτήσεις αιρεσιμότητας ισχύουν επιπλέον των απαιτήσεων επιλεξιμότητας, κάθε διόρθωση που προτείνεται για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τους κανόνες που

ορίζονται στην ενωσιακή νομοθεσία για την αμεσσιότητα προστίθεται σε τυχόν διόρθωση για την επίλεξιμότητα.

Οι ελληνικές αρχές καλούνται να διαβιβάσουν όλα τα συναφή στοιχεία για τον προσδιορισμό του πληθυσμού που επηρεάζεται από τις ελλείψεις ή για τον ακριβέστερο υπολογισμό των ποσών που πρέπει να αποκλειστούν από την ενωσιακή χρηματοδότηση.

www.bankingnews.gr